

DE IT-PROFESSIONELLES FAGBLAD

PROSA

PROSAbladet

Nr. 3 mars 2003

PROSABLADET

33. årgang nr. 3 2003

Adresse:

Ahlefeldtsgade 16, 1359 Kbh. K.
Tlf. 33 36 41 41, fax 33 91 90 44
PROSABLADETS
postgiro: 6 58 08 90,
e-mail: prosabladet@prosa.dk

Ansvarshavende redaktør:

Thor Temte
tth@prosa.dk

Redaktionel medarbejder:

Julie Bech jub@prosa.dk

Udgivelsesdato og deadline:

Udkommer den 15. hver måned,
undtagen juli måned.
Deadline for artikler: **24. marts**
Læserbrev: **2. april**

Redaktionsudvalg:

Knud Erik Petersen, Bjørn West, Michael
Harly, Torben Schou Jensen og Troels Gade.

Artikler:

Synspunkter, der fremføres i signerede artikler, er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens opfattelse. Rubrikken „Synspunkt“ stilles til rådighed for Hovedbestyrelsen.

Annoncer:

DG Media a/s
Telefon: 70 27 11 55
E-mail: epost@dgmedia.dk
Deadline for næste nummer:

Fredag den 2. april

Abonnement:

Privat abonnement koster
250,00 kr. om året, incl. moms.

Oplag:

Oplag 15.000

Teknisk produktion:

PROSA
Forsidebillede: PROSA

Illustrationer:

Hvis ikke andet er angivet,
PROSAarkiv
Layout og sats: PROSA
Tryk: KLS Grafisk Hus

Papir og produktion er
godkendt til
Nordisk Miljømærkning

541 016
Tryksag

SYNSPUNKT

Et gennembrud for digital forvaltning?

Videnskabsminister Helge Sander underskrev torsdag den 6. februar kontrakt med TDC om levering af digitale signaturer. Dette betyder, at alle borgere får mulighed for at få en gratis elektronisk underskrift til brug på nettet.

Dette er et meget vigtigt skridt fremad for udviklingen af digital forvaltning i Danmark. Integreret digital forvaltning er et vitalt element i at sikre landets fortsatte konkurrencedygtighed på et stadig mere åbent verdensmarked. Digital forvaltning kan, ved en forbedret service til borgerne og gennem rationalisering af den offentlige administration, være med til at sikre, at vi fortsat kan have de velfærdsydelser, som er en del af det Danmark, vi ønsker at have.

Men der hersker i dag usikkerhed omkring, hvilke regler, der gælder, hvis en digital signatur misbruges, idet der mangler specifik lovgivning på dette område. Forbrugerstyrelsen og Forbrugerrådet peger samstemmende på, at forbrugerne maksimalt bør kunne hæfte for 1200 kroner, hvis deres digitale signatur bliver misbrugt. De anbefaler, at loven om visse betalingsmidler, der beskytter forbrugerne mod tab i forbindelse med misbrug af Dankort, netbanking og internetbetalinger også skal gælde på dette område. PROSA støtter bestemt dette krav og anbefaler hurtig handling på området.

Den af videnskabsministeriet udbudte model for digital signatur er en såkaldt "letvægtsmodel", som ikke følger den højeste sikkerhedsnorm i EU. Den højeste sikkerhedsnorm kræver blandt andet, at borgerne møder personligt frem, når signaturen skal udleveres. Formålet med at lempe på sikkerhedskravene har blandt andet været gøre distributionen af certifikaterne lettere (og billigere) – og dermed skabe en større udbredelse. Det er i sig selv fornuftigt nok, men der er nu på politisk plan blevet rejst tvivl om, hvorvidt signaturen overhovedet kan bruges til personfølsomme transaktioner, såsom helbred, skat og til at afvikle økonomiske transaktioner. Denne usikkerhed må afklares hurtigst muligt for ikke at blive en yderligere blokering.

Siden TDC blev valgt som leverandør af digitale signatur, har det tabende konsortium i konkurrencen – som var domineret af stærke interesser fra store banker – haft travlt med at rejse spørgsmålstejn ved både sikkerheden og den fremtidige udbredelse for den nye digitale signatur. Det ligger i luften, at de kan tænkes at ville fortsætte med deres eget konkurrerende projekt. Det er påfaldende, at dette sker netop samtidig med, at bankerne igen gør, hvad de kan for at vride sig ud af de begrænsninger, som lovgivningen pålægger dem omkring gebyrer på Dankorttransaktioner. Dankortet blev indført som en national standard i begyndelsen af 80'erne og gav bankerne en enestående chance for at rationalisere deres drift ved at overgå fra papirtransaktioner (checks) til elektroniske betalinger. Men nu hvor Dankortet har gjort sin pligt på dette område – og alle danskere har et Dankort i deres pung – ønsker bankerne at få åbnet for at indkræve endnu flere gebyrer. Det er vist godt at bankerne ikke også fik endnu et monopol, som de kunne malke hen ad vejen.

Succes med digital forvaltning i Danmark vil kræve at regering og Folketing – gennem regulering – hurtigt skaber den nødvendige afklaring og tryghed for borgerne omkring den digitale signatur. Og ikke tillader private interesser at malke borgerne for at etablere den nødvendige infrastruktur.

Peter Ussing

Side 6-8 ...Polen og EU

Den polske arbejdsløshed forventes i år at blive 20 pct. Det får dog ikke de polske lønmodtagere til at søge støtte i fagforeningerne: Under tre millioner polakker ud af en arbejdsstyrke på 16 millioner er medlem af en fagforening. Hovedparten er medlem af Solidaritet eller OPZZ, som er Polens to største fagforeninger. Derudover er der ca. 350 mindre, fortrinsvis brancheopdelte fagforeninger.

Side 12-14...Ole Objekt Orientering

Gennem hele sit liv har Ole Lehrmann Madsen kæmpet for en ting: Bedre kompilere til objektorienteret programmering. Den erfarne datalogiprofessor er en af Europas ivrigste ambassadører for den metode, der vurderes at blive grundlaget for fremtidens mobile internet.

Side 15-17...Bryd afhængigheden!

Chips i det hele – og de kan alt. Sammen med trådløse netværk og internet til det hele. Det er fremtiden. Og det eneste rigtige i den sammenhæng er objektorienteret programmering. Det er vurderingen fra de fagfolk, PROSAbladet har talt med. Her viser vi en flig af metoden bag objektorienteret programmering – og hvorfor det er så vigtigt at beherske for fremtidens programmører.

PROSA

bladet

Indhold

Synspunkt	2
Ikke noget valg	4
Rift om it-uddannelse i Polen	6
Vil helst arbejde i Polen	7
Udenlandske it-folk trykker lønnen	8
Det virtuelle Polen	9
Faglig Talt	10
Ole Objekt Orientering	12
Fremtidens programmering er objektorienteret	15
Tips og tricks	18
Uens behandling af to hotte programsprog	19
A-kassen orienterer	20
BOG-INFO	21
PROSAbladet dengang	22
Læserbreve	23
Kurser og foredrag	28
TiVo kender dig	32

ANNONCE - DEADLINE

Næste nummer af PROSAbladet udkommer den 15. april.

Deadline for annoncer:

Onsdag den 2. april

med morgenposten

DG Media a/s
Studivestryde 5-7
1455 København K
Telefon: 70 27 11 55
Fax: 70 27 11 56
E-mail: epost@dgmedia.dk

Ikke noget valg

For de fleste af medarbejderne kom det som et lyn fra en klar himmel. 183 af jer skal outsources til CSC, lød ledelsens melding på et fællesmøde den 13. februar i år. Her knap en måned efter den besked sidder flere af medarbejderne med mange ubesvarede spørgsmål. Hvad sker der med vores ansættelsesforhold? Hvad med min pension? Barsel? Og kan jeg beholde mit job?

AF JULIE BECH,
INFORMATIONSMEDARBEJDER

Samme dag som medarbejderne fik at vide, at nu skulle de outsources, sendte TDC og CSC en fælles pressemeddelelse ud. Heri hedder det blandt andet, at aftalen betyder en økonomisk besparelse for TDC, og at medarbejderne vil blive tilbudt videreuddannelse og karriereudvikling. Pressemeddelelsen slutter med en optimistisk udtalelse af Ingelise Bogason, administrerende direktør i CSC, som ser frem til at byde de 183 nye og meget kompetente medarbejdere velkomne. Netop integration af nye medarbejdere som konsekvens af outsourcing har vi gode erfaringer med i CSC, lyder udgangsbønnen

Integrationen kan ifølge Inge Poulsen, faglig konsulent i PROSA, dog ligge på et meget lille sted.

- Medarbejderne fra TDC kommer direkte over i et CSC-ejet selskab, CSC Consulting Group. CSC Consulting Group blev dannet, da CSC overtog resterne fra e-huset i sommeren 2001. Som en tyv om natten fik CSC Consulting Group lavet en minimaloverenskomst med HK, som os bekendt absolut ingen af medarbejderne ønskede.

Det er i skrivende stund usikkert, hvilke vilkår de 183 mennesker skal

arbejde under. Som udgangspunkt kommer de under minimaloverenskomsten, men de har fået at vide, at også efter april 2004, når deres overenskomst udløber, har de mulighed for at bevare deres nuværende vilkår, på individuel basis. Det er altså stadig uklart, hvad HK's minimaloverenskomst kommer til at betyde for medarbejderne. Det er hverken PROSA eller de outsourcete særligt tilfredse med.

Uklogt

Ledelsen i CSC har udtalt, at de 183 medarbejdere fra TDC bliver placeret i CSC Consulting Group, fordi omkostningsniveauet ville have været for højt, hvis de var blevet placeret i CSC Danmark.

Til det siger Inge Poulsen:

- Jeg finder det meget uklogt af CSC's ledelse at forsøge at gennemføre en outsourcing, hvor så mange er utilfredse.

Hun finder det kritisabelt, at ledelsen end ikke har forsøgt at gå i dialog med overenskomstparterne på CSC.

- Som tidligere ansat på CSC ved jeg, at outsourcing ikke behøver at være en dårlig oplevelse. Et godt samarbejde mellem organisationerne og ledelsen

kan få de nye medarbejdere og opgaver til at fungere godt fra dag 1, siger Inge Poulsen, som kritiserer CSC's ledelse for manglende åbenhed.

Mudret information

De to medarbejdere fra TDC er begge enige om, at informationen omkring forløbet ikke har været entydig, og det skaber utryghed.

- Informationen har båret meget præg af, at ledelsen ikke har ønsket at holde fællesmøder for alle dem, det går ud over, fortæller Pia. I stedet har ledelsen valgt at afholde en mængde småmøder for de forskellige afdelinger. Det har affødt en noget mudret information, hvor vi oplever, at vi har fået forskellige beskeder. Og det virker ikke befordrende på den gode stemning.

Pia føler, at hvis ikke de ansatte selv stiller spørgsmål, så får de ingenting at vide. De har også oplevet at et annonceret informationsmøde ikke blev indkaldt og afholdt.

Pia og Anne er ansat i hver sin afdeling på TDC, men er enige om, at de personer, som har skullet besvare spørgsmål på informationsmøderne ikke har været kompetente og derfor ikke har kunnet besvare deres spørgs-

mål tilfredsstilende. F.eks. fortæller Anne, at en af dem ikke vidste, hvad CSC Consulting Group var.

Det var et chok for dem begge, at de skulle skifte arbejdsplads, hvilket også virker lammende på spørgetrangen.

- Det er først efter, chokket har lagt sig, at man kommer i tanke om spørgsmålene, mener Anne.

Det har ledelsen muligvis været klar over. Derfor har den valgt at etablere et intranet, med oplysninger om tidsplanen og med mulighed for debat og spørgsmål/svar.

- Spørgsmål/svar-muligheden bliver styret med hård hånd af ledelsen, fortæller Pia. Faktisk er der indtil videre ingen spørgsmål på intranettet, til trods for, at jeg ved, at der er flere kolleger, som har sendt ind.

Trykket stemning og sammenhold

Dagen efter medarbejderne fik beskeden om outsourcingen, blev de kørt ud for at bese de nye kontorlokaler i Herlev. Anne syntes, at det var en deprimerende oplevelse.

Pia oplever en meget trykket stemning i sin afdeling.

- Vores afdeling er blevet beskyldt for at piske en stemning op, fordi vi er kritiske, fortæller hun, som er pessimistisk omkring outsourcingen.

- Jeg har mine tvivl om de gode uddannelsesmuligheder, vi er blevet stillet i udsigt. Derfor har jeg stillet spørgsmål til ledelsen, om det nu også gælder de af os, som er ansat i CSC Consulting Group, men det spørgsmål har jeg ikke fået svar på endnu.

Anne er mere kontant i sin udmelding: Hun frygter for sit job på længere sigt.

- Selvom TDC har lovet at købe konsulenttimer, som svarer til 20% af de outsourcete ressourcer, så kan ingen regne med dette konsulentarbejde.

Til trods for den dårlige stemning har de begge oplevet et sammenhold mellem de outsourcete og de kolleger, som skal blive tilbage.

- De kolleger, som skal blive tilbage har været meget støttende, selvom de jo også var chokerede, fortæller Anne. De er usikre på, hvad der skal ske med dem og deres opgaver. Er der projekter, der falder sammen nu, hvor der bliver mindre arbejdskraft?

Pia peger på, at den rodede, modstridende kommunikation omkring outsourcingen helt overskygger de måske gladelige perspektiver, der kan være i at skifte arbejdsmiljø, få nye kolleger og udfordringer.

Hvorfor?

TDC har angivet økonomisk besparelse som den væsentligste årsag til outsourcingen. Men de to medarbejdere kommer med en mere præcis begrundelse for outsourcingen.

- TDC satser på Unix-systemer. Der-

for skal vores IBM/Tandem systemer nedlægges og kodes om senest om 5 år. Den mest smertefri løsning for alle parter var at outsource de folk, som arbejder med de systemer. Anne gætter på, at ledelsen har spekuleret længe over, hvilken løsning, den skulle vælge og giver den ret i, at outsourcingmodellen er bedre end at lade folk sidde og visne hen med arbejdsopgaver, som bliver færre og færre samtidig med, at udviklingsmulighederne langsomt svinder endnu mere ind.

- CSC satser på IBM og Tandemmaskiner. På den måde har vi, som arbejder med de systemer, i hvert fald på papiret, flere udviklingsmuligheder i CSC end i TDC, slutter Anne.

Tilbage sidder en flok skuffede og lidt forvirrede medarbejdere, dels på TDC, dels i CSC Consulting Group, magtesløse. De har hverken haft noget valg eller indflydelse på den beslutning, som er truffet på deres vegne. ■

PROSA har begæret forhandling med CSC's ledelse om ansættelsesvilkårene for vores medlemmer

Af de 183 er ca. 130 omfattet af Telekommunikationsforbundets overenskomst. Ca. en tredjedel af dem er medlemmer af PROSA.

De to PROSAmedlemmer fra TDC er begge ansat på Teglnholmen i Sydhavnen. De har valgt at være anonyme. Redaktionen kender deres rigtige navne.

Softwaretest.dk

KURSER

Test Management

12.-13. maj

Klaus Olsen & Poul Staal Vinje

eXtreme Programming

Ring

Poul Staal Vinje

Estimering

Ring

Poul Staal Vinje

Test af Web-systemer

Ring

Klaus Olsen

Struktureret Test

2.-4. juni

Klaus Olsen & Poul Staal Vinje

Tilmelding og yderligere information se:

www.softwaretest.dk

Poul Staal Vinje og Klaus Olsen er specialister inden for test og kvalitetssikring af software. De har begge etableret sig som anerkendte konsulenter inden for dette speciale og tilbyder i denne sammenhæng korte effektive kurser på udvalgte områder.

Rift om it-uddannelse i Polen

Der er kamp om uddannelsespladserne, hvis man vil være it-ingeniør eller datalog i Polen. Men hvis man ikke kommer ind på en gratis offentlig uddannelse, er der gode muligheder for at betale sig fra en plads på it-skolebænken.

- Private skoler har problemer med at få lærere, som har akademisk uddannelse. De lokker derfor lærerne fra universiteterne med en løn, der er 4-5 gange højere end lønnen som offentligt ansat.

Kun hver fjerde polak, som søger ind på et it-studium på Teknisk Universitet i Gdansk, bliver optaget. Resten må finde en anden uddannelse – eller søge ind på en af de mange nye brugerbetalte it-uddannelser. Både på universitetet og på private it-højskoler kan man betale sig fra en it-studieplads.

Men de private og de offentlige uddannelsesinstitutioner slås om de veluddannede lærere.

- Private skoler har problemer med at få lærere, som har akademisk uddannelse. De lokker derfor lærerne fra universiteterne med en løn, der er 4-5 gange højere end lønnen som offentligt ansat, fortæller Krzysztof Goszula, som er professor i anvendt informatik på Teknisk Universitet i Gdansk.

For at få del i de mange gode penge, som private it-studerende investerer i deres uddannelse, er de polske universiteter nu også begyndt at tilbyde brugerbetalte it-uddannelser. For knap 5.000 kr. pr. semester – godt og vel en månedsløn for en statsansat programmør – kan de unge sikre sig drømmeuddannelsen inden for it – både den 3½ årige ingeniøruddannelse og

den 5½ årige datalogiuddannelse.

Om de polske universiteter på sigt kan holde skansen og bevare de bedste lærere er usikkert. En polsk universitetslærer tjener 2.400 – 3.500 zloty om måneden, brutto. Det svarer til 4.800-7.000 kr. Og da universitetslærere må have ét ekstrajob, benytter en del lærere sig efterhånden af tilbuddet om en klækkelig ekstraindtægt ved at undervise på de private it-højskoler.

Ønsker EU-studerende

Ud over de almindelige uddannelsesforløb tilbyder Polens tekniske universiteter brugerbetalt efteruddannelse til ingeniører og dataloger, og desuden kan gymnasielærere komme på skolebænken og lære elementær informatik. Men

ligesom herhjemme er der lavvande i de polske virksomheders efteruddannelseskasser, så universiteterne må finde nye indtægtskilder. På Teknisk Universitet i Gdansk håber man at kunne tiltrække flere udenlandske studerende.

- Tidligere havde vi mange studerende fra Vietnam, Afrika og Østtyskland. Nu er der meget få udenlandske studerende. Jeg ser frem til, at universitetet får en international akkreditering – formentlig inden for et par år. Det vil give mulighed for at få studerende fra andre EU-lande, siger Krzysztof Goszula.

- Uddannelsesniveaut på Teknisk Universitet lever på de fleste områder op til international standard. De eneste steder, vi kan have svært ved at følge med, er områder, hvor der kræves meget udstyr. Men det klarer vi med private sponsorer. F.eks. har Intel netop foræret universitetet et nyt computerlaboratorium.

Sværere at få it-job

Der ligger 8-10 store it-virksomheder i Gdansk-området, hvor universitetets it-specialister ofte søger job. F.eks. er der Wirtualna Polska, som er en internetportal, der er startet af nogle tidligere studerende fra universitetet i 1995. Også Polens største softwarehus, PROKOM, har en afdeling i Gdansk. PROKOM har for nylig fået Europas største it-kontrakt på 25 mia. dollar til at lave det nye polske sygesikringsssystem.

Men der er blevet længere mellem it-jobbene. Nu bliver også it-folk ramt af den store polske arbejdsløshed, som i 2003 forventes at blive 20 pct. Indtil år 2000 var det nemt for polske it-folk at få job – nu er det meget sværere.

Selvom polske it-folk forholdsvis nemt kan få job i udlandet, er det ikke Krzysztof Goszulas erfaring, at de unge søger job uden for Polens grænser.

- Vi samarbejder med udenlandske firmaer og sender af og til studerende til udlandet for at lave speciale. F.eks. tog en af mine studerende til Tyskland, hvor han efter eksamen blev tilbudt job. Men han foretrak at tage hjem. Det er ikke særligt almindeligt, at de unge ønsker at blive i udlandet, siger Krzysztof Goszula. ■

Den unge datalogistuderende Bartek Zieba har ikke valgt speciale endnu, men regner med at vælge netværk eller database, for dér har lærerne et godt ry. Hans mål er at blive projektleder.

Polakker foretrækker Polen

Hvis Polen kommer i EU, ønsker 5 pct. af polakkerne at søge arbejde i udlandet. 22 pct. er generelt interesseret i at arbejde udenlands. For de fleste gælder det, at de kun vil arbejde i udlandet i en kortere periode. Det fremgår af en undersøgelse, som er foretaget af SMG/KRC A Millward Brown og offentliggjort i den landsdækkende polske avis Gazeta Wyborcza 10. oktober 2002.

Det er først og fremmest 15-24 årige, studerende, velkvalificerede arbejdere, lavtlønnede, arbejdsløse (dog ikke ufaglærte), indbyggere i den sydvestlige del af Polen, folk der tidligere har arbejdet i EU-lande, og folk som kender til sprog, som udtrykker ønske om at arbejde udenlands. Og 58 pct. af dem ønsker at arbejde i Tyskland.

I udlandet vil 21 pct. af polakkerne helst arbejde inden for konstruktion, 7 pct. vil arbejde med it og 6 pct. vil arbejde med mekanik. Kun 14 pct. ønsker at bo permanent i et andet EU-land. 69 pct. ønsker kun at arbejde udenlands i en periode på 3-12 måneder for at tjene penge. Polakkerne vil således mest være henvist til sæsonarbejde, som ikke er attraktivt for andre EU-borgere.

mes

Vil helst arbejde i Polen

Det er hverken lønnen eller udsigten til et job i udlandet, der virker tillokkende. Den 21-årige Bartek Zieba vil helst have et udfordrende it-job hjemme i Polen.

- Måske bliver det lettere at få job i udlandet, når Polen kommer i EU. Men det betyder ikke så meget for it-folk – de har ingen problemer med at få job udenlands nu, siger 21-årige Bartek Zieba, som er it-studerende på Teknisk Universitet i Gdansk i det nordøstlige Polen.

Når Bartek Zieba er klar tilhænger af EU, skyldes det ikke håbet om at få et godt job i udlandet, men snarere frygten for, at hvis det bliver et nej til EU, har Polen kun Rusland og Hviderusland at samarbejde med.

Bartek Zieba fortæller, at mange af hans venner allerede har arbejdet i Tyskland.

- De fleste er kommet tilbage, fordi forskellen i løn er for lille. Selvfølgelig får man mere i løn, men omkostningerne er også højere.

Svært at på studieplads

Vil man arbejde med it i Polen, går vejen oftest forbi et teknisk universitet. På 3½ år kan man blive it-ingeniør, og på 5½ år kan man blive datalog.

Kun 25 pct. af de unge, der søger ind på it-uddannelserne på universitetet får en studieplads. Halvdelen kommer ind på deres studentereksamens karakterer, resten skal bestå en adgangseksamen til universitetet. Mange unge tager derfor ekstra matematik- og informatikkurser på Teknisk Universitet allerede i gymnasietiden. Bartek Zieba var så heldig, at hans gymnasium havde et samarbejde med Teknisk Universitet.

- I fritiden var der en lærer, som underviste os 4-5 timer om ugen efter skoletid. Læreren arbejdede for GSM i Polen og lavede en speciel klasse for GSM. Vi var 13 ud af 28 i klassen, som fik ekstra it-undervisning.

Et interessant job

Bartek Zieba er på 6. semester og har nu 26 obligatoriske undervisningstimer om ugen. På et tidspunkt havde han 40 timer om ugen og derudover en række obligatoriske opgaver. Hjemmearbejdet kan han vælge at lave i universitetets computerlaboratorium, men dér er altid rift om computerne. Derfor laver han det meste hjemmearbejde på sin egen computer. Microsoftlicenserne har han fået fra universitetet.

I sin fritid arbejder Bartek Zieba for nogle venners venner på at lave en ny internetportal. Indtil videre gratis.

- Det er ikke noget, der giver penge lige nu. Men hvis det viser sig, at portalen kommer til at fungere, kommer vi til at tjene penge.

Den unge datalogistuderende har ikke valgt speciale endnu, men regner med at vælge netværk eller database, for dér har lærerne et godt ry. Hans mål er at blive projektleder.

- Det er ikke sjovt at sidde ved en computer og lave, hvad andre siger. Det er sjovere selv at designe sine ting. Jeg kunne godt tænke mig at arbejde for SUN, Microsoft eller måske Intel, som har en afdeling i Gdansk. Det vigtigste for mig er at lave noget interessant. Et job, hvor jeg ikke keder mig. Jeg behøver ikke nødvendigvis at få en høj løn.

Bartek Zieba kunne godt tænke sig at arbejde 3-4 år i udlandet, f.eks. England eller Holland, for at få erfaring. Men så skal han også tilbage til Polen.

- Jeg kan lide Polen, så jeg vil ikke arbejde udenlands altid. Jeg vil helst være i Gdansk. Her har jeg min familie og mine venner, siger Bartek Zieba. ■

Udenlandske it-folk trykker lønnen

Den nye jobkortordning for udlændinge fungerer ikke efter hensigten. Ordningen skal bl.a. sikre danske virksomheder højt kvalificeret udenlandsk it-arbejdskraft. Men it-folkene får helt ned til 7.723 kr. i løn om måneden, så de fungerer snarere som løntrykkere, mener PROSAs næstformand.

PROSAs næstformand, Niels Bertelsen, er ikke tilfreds med Udlændingestyrelsens uddeling af opholds- og arbejdstilladelser, og han mener at de nye jobkort, som blev indført 1. juli 2002, snarere giver løntrykkeri end it-kompetence.

Indtil for et par år siden blev PROSA og IDA – Ingeniørforeningen i Danmark – altid spurgt, når en udenlandsk it-specialist skulle have midlertidig arbejds- og opholdstilladelse i Danmark. En gensidig dialog mellem Udlændingestyrelsen og fagforeningerne sikrede,

at de udenlandske it-folk arbejdede på danske vilkår: til en rimelig løn og med ordnede arbejdsforhold. Desuden blev det sikret, at it-folkene kun fik arbejde inden for områder, hvor der manglede dansk arbejdskraft.

Men nu bliver fagforeningerne ikke længere hørt i hver enkelt sag. I stedet får de hvert kvartal en liste over de it-folk, som har fået midlertidig opholds- og arbejdstilladelse. Listen indeholder stillingsbetegnelse, uddannelsesmæssig baggrund, løn- og ansættelsesforhold og øvrige bemærkninger. Af listen fremgår det ikke, hvor den pågældende udlænding kommer fra, og om han eller hun er ansat gennem en dansk eller en udenlandsk virksomhed.

PROSAs næstformand, Niels Bertelsen, er ikke tilfreds med Udlændingestyrelsens uddeling af opholds- og arbejdstilladelser, og han mener, at de nye jobkort, som blev indført 1. juli 2002, snarere giver løntrykkeri end it-kompetence.

- Det kniber med at få listerne fra Udlændingestyrelsen til tiden. Vi fik f.eks. først listen fra 2. kvartal 2002 i slutningen af oktober 2002, – og listerne fra 3. og 4. kvartal har vi først fået nu. Af listen fra 2. kvartal 2002 fremgår det, at 76 it-specialister har fået opholds- og arbejdstilladelse, og at Udlændingestyrelsen har accepteret lønninger helt ned til 7.723 kr. om måneden, plus

kost og logi, fortæller Niels Bertelsen.

Det ser ud til, at især polske it-folk har svært ved at forhandle sig til en god løn. I de fem tilfælde, hvor lønningerne angives i polske zloty, ligger lønnen på mellem 7.723 kr. og 14.633 kr. om måneden, plus kost og logi.

Danske it-specialister skal i arbejde

Niels Bertelsen understreger, at PROSA ikke generelt er imod, at udenlandske it-folk kan få opholds- og arbejdstilladelse i landet.

- Formålet med de nye jobkort er ikke at skaffe billig arbejdskraft. De er derimod beregnet til at øge it-kompetencerne. Og det kan udenlandske it-folk i mange tilfælde være med til. Men når der er arbejdsløshed inden for alle områder i it-branchen – selv dataloger er ledige – skal man benytte dansk arbejdskraft. Så når integrationsministeren går ud i Computerworld og siger, at jobkortordningen er i orden, fordi hverken IDA eller PROSA har klaget, går han over stregen. Jobkortordningen kom på tegnebrættet, inden it-arbejdsløsheden satte ind. Nu tager de udenlandske it-specialister helt sikkert job fra danske ledige it-folk. Og det er ikke rimeligt, siger Niels Bertelsen. PROSA er inviteret til møde i Udlændingestyrelsen i slutningen af marts måned. ■

En trængt polsk fagbevægelse

Den polske arbejdsløshed forventes i år at blive 20 pct. Det får dog ikke de polske lønmodtagere til at søge støtte i fagforeningerne: Under tre millioner polakker ud af en arbejdsstyrke på 16 millioner er medlem af en fagforening. Hovedparten er medlem af Solidaritet eller OPZZ, som er Polens to største fagforeninger. Derudover er der ca. 350 mindre, fortrinsvis brancheopdelte fagforeninger.

Det virtuelle Polen

På den polske internetportal Wirtualna Polska håndplukker man de bedste it-ingeniører direkte fra universitetet. Ansøgerne skal løse en praktisk it-opgave, der kan tage et par uger, og først derefter ved de, om de bliver ansat eller ej.

Jobbet er udfordrende, lønnen er god og de nyuddannede it-folk får lejlighed til at arbejde i et ungt team: På den polske internetportal Wirtualna Polska er medarbejdernes gennemsnitsalder 26 år.

- Det er ikke noget problem for Wirtualna Polska at få medarbejdere. Mange af vores ansatte kommer fra Teknisk Universitet i Gdansk. De starter ofte hos os under studierne – de studerer typisk elektronik, telekommunikation eller informationsteknologi, fortæller Zenon Beker, som er salgsdirektør og it-ansvarlig i Wirtualna Polska. Virksomheden har kontor i den polske hovedstad Warszawa og hovedkontor i Gdansk i det nordøstlige Polen – et stenkast fra Teknisk Universitet, som bl.a. uddanner it-ingeniører.

Wirtualna Polska – det virtuelle Polen – blev oprettet i 1995 af nogle tidligere studerende fra Teknisk Universitet i Gdansk. I 2001 købte det polske telekommunikationsselskab, Telekomunikacja Polska, aktiemajoriteten. Da Wirtualna Polska startede, var det mest en spilportal. I dag er det den næststørste polske internetportal med 5 mio. unikke brugere om måneden. Skal man købe en ny bil, en mobiltelefon, en billig flyrejse, eller vil man tage pulsen på nattelivet i den polske by, man nu er i, kan man passende starte sin søgning på Wirtualna Polska, hvor man også kan få en gratis mailadresse.

Vil lave brugerbetaling

Wirtualna Polska har 210 ansatte: 90 i Warszawa og 120 i Gdansk. For et par år siden var der 300 ansatte, men Wirtualna Polska har måttet skære ned.

- Det er ikke noget problem for Wirtualna Polska at få medarbejdere. Mange af vores ansatte kommer fra Teknisk Universitet i Gdansk. De starter ofte hos os under studierne – de studerer typisk elektronik, telekommunikation eller informationsteknologi, fortæller Zenon Beker, som er salgsdirektør og it-ansvarlig i Wirtualna Polska.

- Det har altid været gratis at bruge internetportaler. Derfor er det svært at overbevise folk om, at de skal betale nu. Men det er ikke muligt at opretholde det nuværende niveau uden brugerbetaling. Nu er vi i gang med at sælge flere ydelser til brugerne. Folk, der ønsker god service, er parate til at betale for mere plads, dataoverførsler, tilgængelighed osv., siger Zenon Beker.

Halvdelen af Wirtualna Polskas indtægter kommer fra reklamer, resten kommer bl.a. fra brugerbetalte spil og fra samarbejdsaftaler med banker, forsikringselskaber og e-handelsfirmaer.

Gennem Wirtualna Polska får virksomhederne mulighed for at præsentere deres varer, og Wirtualna Polska får procenter af salget.

En praktisk test

Når Wirtualna Polska skal ansætte nye it-medarbejdere, bliver en gruppe ansøgere indbudt til test. Testen kan f.eks. være, at ansøgerne skal udvikle et mindre produkt til Wirtualna Polska.

- Det er ikke vigtigt, at folk har kendskab til bestemte programmeringssprog og en bestemt teknologi. Det kan de lære her i firmaet. Til gengæld vil vi gerne vide, hvordan folk arbejder, siger Zenon Beker.

Ansøgerne, som typisk er sidsteårsstuderende eller nyuddannede it-ingeniører, bliver ansat i nogle uger, hvor de skal samarbejde med andre medarbejdere i Wirtualna Polska. Derefter udvælger Wirtualna Polska nogle ud til samtale, og 2-3 af disse bliver tilbudt ansættelse.

Begyndelseslønnen i Wirtualna Polska er omkring 2.000 zloty, knap 4.000 kr. brutto. Det er samme løn, som programmører på Teknisk Universitet og andre statsarbejdspladser får, hvis de har 20-30 års erfaring. En erfaren programmør i Wirtualna Polska får 8-10.000 zloty, knap 16-20.000 kr. før skat. De ansatte betaler ca. 30 pct. i skat, sociale afgifter mv. Så hvis man arbejder som it-medarbejder i Wirtualna Polska, får man udbetalt mellem 2.800 kr. og 14.000 kr. om måneden.

Til gengæld for den relativt høje løn, må it-folkene være indstillet på, at de ikke altid kan holde arbejdstiden inden for de normale 40 timer om ugen.

- Det administrative personale får overarbejdsbetaling. For alle andre er det deres eget problem, hvis de har behov for at arbejde over, siger Zenon Beker, som dog er overbevist om, at hverken løn eller arbejdstid er afgørende for Wirtualna Polskas medarbejdere.

- Vi har et meget ungt team, en god atmosfære, ny hardware og software og mange forskellige opgaver at vælge imellem inden for bl.a. database og netværk. Det er for de fleste vigtigere end løn. ■

PROSAs klubber skal støttes

Jeg havde for et stykke tid siden fornøjelsen af at deltage på et af PROSAs tillidsrepræsentantkurser, som typisk strækker sig fra torsdag aften til lørdag eftermiddag. Deltage er måske så meget sagt, idet jeg var hidkaldt til at deltage i lørdag formiddags programpunkt med overskriften "Klubaktiviteter, APR o.l.". Foruden undertegnede bidrog Tim Breuning, tidligere ansat på Cap Gemini og Erling Krohn, tidligere projektleder i PROSA (ØST/VEST-projektet) også med oplæg.

Brug for klubber

PROSA har lange og 'stolte' traditioner for klubber og klubarbejde.

Især i de første, vilde år var der gang i mange klubber, som ikke undlod at sætte trumf på i en konflikt med arbejdsgiveren.

I dag går det ikke lige så vildt for sig, men alligevel er der god grund til at overveje en klubdannelse – det ku' Tim Breuning, tidl. Cap Gemini berette meget malende om.

Udgangspunktet for klubdannelsen på Cap Gemini var den traditionelle med, at arbejdsgiveren påtænker at indføre kraftige ændringer i løn- og arbejdsforhold, og at personalet for at imødegå disse ændringer indser, at de bliver nødt til at stå sammen i en klub.

I de senere år er der ikke kommet så mange nye klubber til. Nogle er det dog blevet til.

Og de klubber, vi har, lever et meget forskelligartet liv – nogle er meget aktive, andre aner man dårligt eksisterer.

Der er dog et par karakteristiske fælestræk.

Krig & Fred

Stort set alle klubber har, qua et par ildsjæle og en organiseret tilgang til evt. problemer, et beredskab, der gør, at de hurtigt får mobiliseret folk på arbejdspladsen.

Det var også den melding, der blev givet på kurset:

Når der var udsigt til ballade på arbejdspladsen, var der lige pludselig for lidt stole på medlemsmødet.

En situation, som er vidt forskellig fra dagligdagens klubarrangementer:

Her var meldingen, at det var utroligt svært at lokke folk til.

Alt er ikke bare elendighed

Se, inden jeg nu får malet et billede sort i sort, vil jeg ile med at fortælle, at der faktisk foregår en masse i mange af klubberne, både formelt i vedtægtsregi og uformelt.

Og vel at mærke en masse af succesrig karakter.

Deltagerne på kurset ku' berette om it-arrangementer med 20, 30 og flere deltagere – et antal, som mange andre steder i PROSA sagtens ku' vække misundelse.

Alligevel var "ildsjælene" skuffede og frustrerede, og det du'r ikke, for de udfører faktisk et rigtigt godt stykke arbejde set i forhold til deres egen arbejdsplads, men så sandelig også i forhold til PROSA.

PROSA må på banen

Det ka' godt være, at opfattelsen er, at klubberne fører en hensygnende tilværelse, men jeg synes også, at PROSA har sovet i timen.

Der er ingen tvivl om, at PROSA er der som et søm, hvis der er problemer på arbejdspladsen og klar til at yde en

professionel og engageret indsats.

Men så snart støvet har lagt sig, er vi ikke gode nok til at støtte klubberne, og det må der ændres på.

Hvad gør vi?

Der er ingen tvivl om, at der her er et stort uopdyrket potentiale, og at der må gøres noget inden "ildsjælene" mister modet og lysten.

De følgende to forslag stammer alle fra ovennævnte kursus og blev fremført som nogle, der ku' hjælpe på situationen, om end de ikke ville løse alle problemer.

De har den fordel, at de dels omhandler noget PROSA i forvejen har gang i, dels forholdsvis enkelt og hurtigt vil ku' føres ud i livet:

- PROSA må blive bedre til at melde ud, hvordan den enkelte klub ka' trække på PROSA, f.eks. i forbindelse med arrangementer, såsom kurser og foredrag.
- PROSA skal for at få den enkelte klub ud af 'isolationen' tilbyde muligheder for at danne klub-netværk og ERFA-grupper på kryds og tværs.

På kurset blev det første skridt taget, idet der blev etableret en gruppe af klubaktive, som har til hensigt at mødes for at diskutere det at ha' en klub og komme med nye ideer og tiltag til fremtidens klub.

Det næste bli'r taget, når der med lanceringen af PROSAs APR-site bli'r åbnet op for et sted "at mødes".

Derudover blev det også foreslået, at man måske ku' overveje at indføre nye måder at ha' en klub på, f.eks. en Branche-klub eller en geografisk område-klub.

Det skal dog ikke ske på bekostning af de traditionelle klubaktiviteter på den enkelte arbejdsplads.

Er det her noget, du ku' tænke dig at være med til at fremme især i forhold til APR-sitet, hører jeg gerne nærmere. Du ka' komme i kontakt med mig på cla@prosa.dk.

PS!

Fik jeg sagt, at kurserne i øvrigt er knaldgode, og at du sku' prøve at deltage – jeg er sikker på, at du ikke vil fortryde det. ■

Kan du undvære en certificering i IT-sikkerhed?

IT-medarbejdere med solid indsigt og kompetence i IT-sikkerhed er en mangelvare i danske virksomheder.

Derfor har sikkerhedsingeniørerne hos PROTEGO Academy udviklet en professionel certificering i sikkerhed.

Kandidaterne gennemgår et intensivt kursusprogram. Og bliver herefter i stand til uvildigt at analysere IT-sikkerheden i enhver virksomhed.

Titlen på certificeringen *CPSA* udløses efter 7 praktiske kursusdage og bestået eksamen.

Normalprisen for hele kursusforløbet er kr. 28.960,- inkl. materialer.

Som medlem af PROSA kan du tilegne dig CPSA-titlen til kun kr. 21.990,- *

Ring 3910 4100 eller besøg www.CPSA.dk og få mere info.

* Oplys venligst dit PROSA medlemsnr. ved henvendelse

Ole Objekt Orientering

Gennem hele sit liv har Ole Lehrmann Madsen kæmpet for en ting: Bedre kompilere til objektorienteret programmering. Den erfarne datalogiprofessor er en af Europas ivrigste ambassadører for den metode, der vurderes at blive grundlaget for fremtidens mobile internet.

AF CLAUS THORHAUGE, CLAUS@THORHAUGE.DK

Da PROSAbladet første gang kontakter Ole Lehrmann Madsen for at få en interviewaftale, er overblikket for et kort øjeblik forsvundet. Han har nemlig siddet længe op aftenen før og programmeret i sit eget objektorienterede programmeringssprog, Beta. Men overblikket kommer hurtigt igen, selv om han er en travl mand.

Det lykkedes også kun at finde et hul med kort varsel i den travle professor, direktør, bestyrelsesformand og forskers kalender, fordi han har undladt at slette punktet fra en anden aftale, der var aflyst.

– Jeg fjerner aldrig et møde i min kalender, hvis det bliver aflyst. Så vil jeg hellere gemme og glemme det. Det er den eneste måde, jeg kan skaffe mig tid og åndehuller på. Derfor var der lige tid til i dag, forklarer Ole Lehrmann Madsen med et skævt smil, da vi møder ham på Alexandra Institutet i den nye it-by Katrinebjerg i Århus.

Men historien om Ole Lehrmann Madsens livslange kærlighed til objektorienteret programmering begynder et helt andet sted for 30 år siden.

Da den norske professor Kristen Nygaard i vinteren 1973-74 besøgte Aarhus Universitet som gæsteprofessor og forelæste om objektorienteret programmering, blev Ole Lehrmann Madsens livsbane udstukket. Kristen Nygaard havde allerede udviklet det første programmeringssprog, Simula I og Simula 67, der baserede sig på objektorienteret programmering, og den unge datalogistuderende greb straks stafetten.

En discipel og hans mentor

– Vi har kontinuerligt arbejdet sammen siden. Indtil Kristen Nygaard pludselig faldt om og døde af et hjerteslag sidste sommer, fortæller Ole Lehrmann Madsen.

Han lægger ikke skjul på, at den norske datalogiprofessor har været som en mentor ham, og det var da også Ole Lehrmann Madsen, der måtte overtage opgaven med at holde forelæsningsen, da Kristen Nygaard sidste sommer modtog den berømte Turing Award, der gives til personer, der har bidraget med markante teknologiske landvindinger inden for datalogi. Rækken af markante notabiliteter indenfor forskning og udvikling af datalogi, der i tidens løb har modtaget prisen, er imponerende. Foruden æren består prisen da også af 100.000 dollar.

Ole Lehrmann Madsens historie er ligeså tæt forbundet med Kristen Nygaard som med objektorienteret program-

mering, og Kristen Nygaards navn dukker op i næsten hver anden sætning, når Ole Lehrmann Madsen skal fortælle om mere end et kvart århundredes arbejde med at forske i og udvikle objektorienteret programmeringssprog. Men det har ikke altid været et nemt samarbejde.

– Kristen Nygaard var meget ustruktureret. Når vi aftalte, hvad vi skulle, så endte vi altid med noget helt andet. Men han var meget inspirerende, fortæller Ole Lehrmann Madsen om sin tidligere ven og læremester.

Far til århusianske Beta

Den unge danske datadiscipel er i mellemtiden selv blevet professor, og hårfarve og hårvækst har også antaget et udseende, der svarer til forestillingen om en datalogiprofessor. Og Ole Lehrmann Madsen er tydeligvis den type professor, der føler sig bedst tilpas ved en tavle og foran et auditorium af interesserede lyttere. Vi er ikke nået fem minutter ind i interviewet i det lille mødelokale på Alexandra Institutet, før han springer op til det store Whiteboard i den ene ende og i et rasende tempo lurer abstrakte begreber og en sand syndflod af navne på programmeringssprog og personer af sig.

– I 1975 begyndte Kristen Nygaard og jeg sammen med flere andre at udvikle Beta. Et programmeringssprog, der skulle være en videreudvikling af Simula, fortæller Ole Lehrmann Madsen.

Han blev færdig med sin magistergrad i datalogi i 1975. I 1980 blev han færdig med sin ph. d. – også fra Aarhus Universitet. Og der har han i øvrigt undervist og forsket siden. Samtidig med at han blandt andet har udviklet kompilatoren til Beta.

Beta er et nordisk udviklet programmeringssprog, der ikke er kendt af ret mange, men sammen med en række andre objektorienterede teknologier som LISP og Smalltalk, ligger Betasproget til grund for blandt andre Java og C++ og C#. Sprog, der siden er blevet brugt til at udvikle et utal af de applikationer, vi bruger i dag. I første omgang foregik udviklingen af Beta i et fælles nordisk projekt, Mjølner projektet, men i 1988 stiftede Lehrmann og Nygaard i stedet et firma til formålet, Mjølner Informatics. Projektet var blevet kommercielt.

På grænsen mellem forskning og erhvervsliv

– Vi var omkring en ti stykker, der hver stak 9.000 kroner i et anpartsselskab, fordi arbejdet ikke kunne rummes inden for et offentligt forskningsprojekt. Men man kan ikke lave

en forretning ud af at udvikle programmeringssprog, så rige er vi aldrig blevet. Der er ikke mange, der køber kompilere, fortæller Ole Lehrmann Madsen med sit skæve smil.

Det var lang tid, før det blev moderne at forene forskning og erhvervsliv og skabe synergi, og Ole Lehrmann Madsen afviser også, at Mjølner Informatics var forbillede for det nuværende Alexandra Institut, hvor professoren i løbet af de sidste år er blevet direktør. I begyndelsen kun i fire timer om ugen – nu på fuld tid.

Alexandra Instituttet er en del af den århusianske it-by, Katrinebjerg, der netop skal fremme forskning og erhvervs-

*Selv om Ole Lehrmann Madsen har arbejdet med objekt orienteret programmering i mere end et kvart århundrede, bliver han stadig ivrig, når han skal forklare om mulighederne og perspektiverne i den måde at programmere på.
Foto: Claus Thorhauge.*

liv – i fællesskab. Mjølner Informatics findes dog stadigvæk og udvikler avancerede it-løsninger med udgangspunkt i et team af højtuddannede dataloger, og Ole Lehrmann Madsen sidder for bordenden som bestyrelsesformand.

– Der kom rigtig skub i forretningen efter et seminar i Stockholm i 1994, hvor der åbenbart var folk fra Ericsson til stede i salen. De blev en stor kunde, og vi har lavet de centrale softwareelementer til deres telefoncentraler, forklarer datalogiprofessoren med en tydelig stolthed, der fortæller om, at objektorienteret programmering netop er en videnskabelig metode til at automatisere en kompliceret fysisk virkelighed med. Og mødet mellem forskning og teknologi på højt plan og fuldt fungerende systemer stadig er en tilfredsstillelse.

Der står OOP på alle kasketterne

Ole Lehrmann Madsen har både en forskerkasket, en kommerciel kasket og en kodekarls-kasket.

– Det er lakmusprøven, om det vi laver på et universitet, nytter noget i virkeligheden. Og i øvrigt får jeg abstinenser, hvis jeg ikke får lov at kode en gang imellem, forklarer han.

Ole Lehrmann Madsen har ikke forladt Aarhus Universitet, siden han blev indskrevet i 1969. Undtagen to gange. Første gang da han i et års tid skiftede det østjyske universitet ud med det berømte Stanford universitet i Californien. Samt i 1994, hvor han igen tog et års orlov for at forske i objektorienteret programmering hos Sun Microsystems Laboratories – også i Silicon Valley.

– Jeg tog til USA for at forske hos Sun, fordi det er det eneste private firma, der udvikler programmeringssprog. Og så var de i øvrigt de første overhovedet, der havde købt en Beta-licens. Det demonstrerer jo en vis interesse for det, vi gik og arbejdede med her i Skandinavien, forklarer Ole Lehrmann Madsen.

Hos Sun skulle Ole Lehrmann Madsen indgå i et lille forskningsprojekt kaldet SELF, men det var her, Ole Lehrmann Madsen som en af de første hørte om tankerne bag Oak – forløberen for Java.

– Vi så en demonstration af, at man kunne downloade en applet i en browser. Men det vakte ikke den store opsigt. Det var jo ikke særlig nyttigt, vurderede vi. Men i løbet af få måneder var der jo en aftale med Netscape, og så vender verden fuldstændigt. Pludselig handler det hele om Java, fortæller Ole Lehrmann Madsen.

Fremad for forskningen

Han erkender, at Java som objekt-orienteret programmeringssprog er et glimrende håndværk, og det faktum, at Java er baseret på en virtuel maskine, der fungerer uafhængigt af styresystem, var det rigtige valg på det rigtige tidspunkt. Men imponeret var han ikke.

– Set ud fra en forskningsmæssig synsvinkel, er det svært at finde noget nyt i Java. Det var jo ting, vi havde set før, forklarer datalogiprofessoren.

Alligevel ærgres det ham ikke, at der er nogle ting, der slår an kommercielt. Mens andre strålende opfindelser forbliver ukendte, ligesom folkene bag forbliver ukendte – og fattige.

– Sådan er det bare. Der er ikke meget at gøre ved det. Jeg har ingen problemer med at være anerkendt i forhold til de præsentationer, som kendes i miljøet. Selv om de kun er kendt der, siger Ole Lehrmann Madsen og henviser blandt andet til det europæiske forskningssamarbejde for objektorienteret programmering, AITO og ECOOP, hvor han i øvrigt også sidder i formandsstolen.

– Når det kommer til det kommercielle, kan vi forskere kun påvirke udviklingen. Det er helt umuligt at vide, hvad der slår an, vurderer Ole Lehrmann Madsen, idet han peger på, at hvis det havde været Beta-sproget, der var slået an, så ville han være blevet ”stinkende rig” i dag.

På tavlen tegner han to lodrette søjler, hvor forskning er isoleret i den ene søjle og kommercielle produkter i den anden. Og det er tydeligt, at Ole Lehrmann Madsens kærlighed forbliver ovre i den venstre spalte, hos forskningen, hvor det gælder om at finde nye veje. Og der er masser af udforskede områder inden for objektorienteret programmering, selv om Kristen Nygaard og Ole Lehrmann Mad-

sen med en række andre videnskabsfolk kloden over har forsket i det her i mere end et kvart århundrede.

To program is to understand

– Modelleringsmæssigt er der stadig en masse uafklarede aspekter. Der mangler et hav af forskningsprojekter indenfor den her verden, vurderer Ole Lehrmann Madsen.

Selv om objektorienteret programmering er en abstrakt begrebsverden, som det kan være svært at fatte for lægfolk, er det netop den tætte kobling mellem det objektorienterede begrebsapparat og virkeligheden, der interesserer Ole Lehrmann Madsen.

– Tænk på, hvordan børn lærer om begreber. Dét, synes jeg, er vældig spændende. Det svarer jo til, at man står overfor et nyt domæne, en ny virkelighed eller et nyt system. Det er ekstremt kaotisk ved første øjekast, men jo mere modellen afspejler domænet, jo lettere er det at forstå. Men der er langt endnu. "To program is to understand", siger Ole Lehrmann Madsen.

Han peger på, at netop det område, som Alexandra Institutet har specialiseret sig i, pervasive computing, er meget velegnet til objektorienteret programmering. Pervasive computing betyder populært sagt computere i alting og til alle formål. Og her kommer objektorienteret programmering netop til sin ret, fordi teknologien er uafhængig af hardware og operativsystem. Det vil sige, at komponenter kodet efter objektorienterede metoder for eksempel i Java direkte kan overføres fra en computer til små bærbare enheder – eller måske helt nye enheder bygget ind i tøj, tasker, under huden og så videre.

Der er stadig masser af opfinde

– Vi har tre visioner, som vi forsker i her i it-byen på Katrinebjerg. Hvordan skal man bruge it, når der bliver alledagsnærværende? Hvad kræver det af ny infrastruktur og nye måder at planlægge sikkerhed på? Og hvordan skal brugergrænseflader se ud i fremtiden, forklarer Ole Lehrmann Madsen.

Han lægger ikke skjul på, at han på disse områder forventer sig meget af det erhvervsrettede forskningsmiljø i den århusianske it-by. Han peger på, at samarbejdspartnere som Danfoss, B & O og Vestas skal bruge objektorienteret programmering i mange af de apparater, som de fremstiller.

– Det gik hurtigt op for mig, at det var en god ide at forene forskning og erhvervsliv. Forskere skal ikke sidde isoleret. Men det griber om sig. Da vi begyndte i oktober 2000, var det jo bare tanken, at jeg skulle bruge fire timer om ugen på at være direktør for stedet her. Nu er jeg her på mere end fuld tid, fortæller universitetsprofessoren, programøren, forskeren og direktøren.

Og der er stadig masser af opgaver at kaste sig over. Igen rejser Ole Lehrmann Madsen sig og går til tavlen for at forklare om muligheden for at skabe universelle programmoduler, der kan genbruges i koden – eller skiftes ud. Nedarvning, som det hedder i fagsproget.

Der bliver mere af det i fremtiden

– Vi skal frem til at lave nedarvning mellem programmeringssprogene. Det er ikke lavet før, og blandt andre Microsoft lægger vægt på, at så mange sprog som muligt kan nedarve. På den måde kan man udnytte programmeringssprogene på en helt anden måde end før, ivrer Ole Lehrmann Madsen.

Og det kan måske give hans eget hjertebarn, Betasproget, en renæssance.

– Nok er Beta et gammelt sprog, men jeg har masser af ideer i forhold til den mobile, pervasive verden. Hvis applikationer for eksempel skal føres over i mobiltelefoner, så er det nødvendigt med et programmeringssprog, der har sådanne objektorienterede funktioner, vurderer Ole Lehrmann Madsen.

Gennem hele sit voksne liv har hans verden drejet sig om objektorienterede teknologier, og det forventer han vil blive virkeligheden for endnu flere i takt med, at de nye trådløse og mobile netværksteknologier indtager vores hverdag.

– Der har været meget fokus på det her, og det bliver der helt sikkert også i fremtiden. Objektorienteret programmering kommer til at indgå i store dele af processen, vurderer Ole Lehrmann Madsen. ■

Ole Lehrmann Madsen

Siden 1969 har Ole Lehrmann Madsen haft sin daglige gang på Aarhus Universitet, hvor han tyve år senere – i 1989 – blev professor i datalogi. Det er han stadig. Undervejs har han haft orlov for at forske på henholdsvis Stanford Universitet og på Sun Microsystems Laboratories. Begge gange forskningsopgaver af et års varighed.

Foruden undervisning, forskning og forskellige tillidsposter på Aarhus Universitet, er Ole Lehrmann Madsen direktør for Alexandra Institutet. Et få år gammelt, fælles forsknings- og udviklingsprojekt i den nye it-by, Katrinebjerg, i Århus. Alexandra Institutet er et samarbejde mellem universitetsmiljøet og erhvervslivet.

Ole Lehrmann Madsen står også i spidsen for det europæiske forskningsamarbejde indenfor objekt orienteret programmering, Association Internationale pour les Technologies Objets (AITO), der står bag den årlige konference om objekt orienterede teknologier (European Conferences on object-oriented programming, ECOOP, www.ecoop.org). Ole Lehrmann Madsen er også stifter og bestyrelsesformand for it-firmaet Mjølner Informatics (www.mjolner.com), hvor han har været en af drivkræfterne i en af de første kompilere, Beta, der er bygget over den objektorienterede metode.

Indimellem har den travle professor haft tid til at passe kone og to børn, der nu begge er voksne. Datteren følger delvist i faderens fodspor og studerer informationsvidenskab, sønnen studerer musikvidenskab – og i øvrigt er Ole Lehrmann Madsens kone netop begyndt at læse litteraturvidenskab.

Også i familien er der plads til store diskussioner om sammenhængen mellem virkelighed og teknik.

Fremtidens programmering er objektorienteret

Chips i det hele – og de kan alt. Sammen med trådløse netværk og internet til det hele. Det er fremtiden. Og det eneste rigtige i den sammenhæng er objektorienteret programmering. Det er vurderingen fra de fagfolk, PROSAbladet har talt med. Her viser vi en flig af metoden bag objektorienteret programmering – og hvorfor det er så vigtigt at beherske for fremtidens programmører.

Når Eric Jul skal forklare principperne for objektorienteret programmering for sine studerende bruger han et simpelt booking system til reservation af sæder i et tog som eksempel.

– Meget hurtigt kan man identificere, at der skal være klasser som et sæde, et tog og en reservation. Og det er jo præcis den inddeling, du skal bruge, når du begynder at programmere løsningen, fortæller han.

AF CLAUS THORHAUGE,
CLAUS@THORHAUGE.DK

Der er ikke den mindste tvivl eller vaklen.
– Skal jeg anbefale nogen noget som helst, så må det være at kaste sig over objektorienterede teknologier, vurderer Eric Jul.

Som professor på datalogi på Københavns Universitet og underviser i blandt andet i Java og objektorienteret programmering, er han måske en smule forudindtaget, når det handler om at vurdere arbejdsopgaverne for fremtidens programmører. Men han underviser også stadig i klassiske funktionsorienterede programmeringssprog, fordi de færdigheder også er nødvendige at have som programmør. Og ser man tilbage på programmeringssprogenes historiske udvikling, så er vi uden tvivl

nået til at stadium, hvor alfa og omega er objektorienterede teknikker.

– Efter assembler og almindeligt maskinkode kom højniveausprogene som Fortran, Algol og så videre, der introducerer variabel-begrebet og mulighederne for at kalde funktioner forskellige steder fra. Så kom tabellerne til. I Fortran har du biblioteker med funktioner, men du skal stadig selv definere din tabel og din datastruktur, forklarer datalogiprofessoren.

Genvejen mellem analyse og programmering

For ham at se kommer det rigtige gennembrud først ved den objektorienterede teknologis introduktion af begre-

ber som klasser og objekter, hvor koden tager udgangspunkt i både data og funktioner – som et samlet hele.

– En klasse er et lille bibliotek, hvor der er flere ting, du kan lave. Samtidig behøver du ikke selv at definere datastrukturerne, forklarer Eric Jul.

Men det store slagkraftige argument for at bruge objektorienterede teknologier og programmeringssprog er et helt andet. Nemlig den korte vej fra den virkelighed, som programmet skal automatisere eller fungere i – og over til fungerende kode.

– Der er en meget tæt forbindelse mellem implementering og brugergrænseflade. Det opdager du, hvis du begynder at beskrive et problem i vir-

Objekt orienteret teknologi

I modsætning til traditionelle programmeringssprog ser objektorienteret programmering på data og programkode som et samlet hele. I objektorienteret programmering bruges begreberne objekter og klasser, der strukturerer opgaven på grundlag af data og i mindre grad på grundlag af funktioner, som man kender fra de klassiske programmeringssprog.

I traditionel programmering ligger kode og data (variabler for eksempel) i en stor samlet struktur. Men i objektorienteret programmering pakker man dem sammen. De data og den kode, der hører sammen, lægger man i en fælles struktur – en pakke.

Skabelonerne til sådan en pakke kalder man en klasse. Når man med udgangspunkt i en klasse giver data værdier, så får man et objekt. Hvert objekt har fået liv, når der er fyldt noget i skabelonen. Og man kan kun ændre data i et objekt via de funktioner, der er i objektet.

For eksempel har Gud skabt mennesket som en klasse, men hver enkelt menneske er et objekt – et individ med hver sine kendetegn.

Objektorienteret analyse og design hænger tæt sammen med objektorienteret programmering. Således fokuserer man i udviklingen på grænseflader, og derfor bliver den model, udviklingsarbejdet når frem til, enkel at gøre operativ – og nemmere at overskue og kode. Blandt andet fordi udviklingen og programmeringen arbejder ud fra begrebet med klasser.

Objektorienteret programmering og den tilhørende proces med objektorienteret analyse og design er en metode, der ofte foregår i en iterativ proces, så det veksler mellem analyse, programmering og test – og tilbage igen.

Samtidig er koden opbygget på en måde, så programkomponenter kan genbruges. Opbygning af kode i objektorienteret programmering er modulær og hierarkisk op-

bygget, og når objekterne indeholder både funktioner og data, kan de skiftes ud med andre objekter, der stammer fra en såkaldt nedarvet klasse. Det nye objekt er kodet ud fra definitionerne i den samme klasse, men kan for eksempel have flere eller bedre funktioner.

En lang række moderne programmeringsværktøjer som Java, C++ og C# bygger direkte på den objekt orienterede tankegang, men en del andre sprog har tillempejdet objektorienterede elementer. Men objektorienteret analyse og design er i princippet uafhængigt af de computere og den software, der i den sidste ende skal overtage processen. Blandt andet derfor vurderes objektorienterede teknikker at få endnu større betydning i fremtidens mobile netværk, hvor funktionen ikke nødvendigvis ligger i en enhed som en computer – men et sted i netværket – i sammenhængen med andre enheder.

keligheden ved hjælp af objektorienteret analyse. Hurtigt viser det sig, at de klasser, du inddeler virkeligheden i, i praksis også bliver de klasser, som du skal bruge, når du skal programmere løsningen, forklarer Eric Jul.

Hans eget yndlingseksempel overfor de studerende er et simpelt booking system, der skal reservere sæder i et tog.

– Meget hurtigt kan man identificere, at der skal være klasser som et sæde, et tog og en reservation. Og det er jo præcis den inddeling, du skal bruge, når du begynder at programmere løsningen, fortæller han.

Men det er ikke bare objektorienterede programmeringssprog, der kender til at genbruge programkomponenter i andre sammenhænge og dermed forenkle koden og forkorte arbejdsopgaven. Udgangspunktet for objektorientering er netop den modulære opbygning – og fordi modulerne indeholder både data- og funktionsdefinitioner, kan de umiddelbart skiftes ud.

Programmer er også et industriprodukt

– Du kan jo bruge en analogi med bilen. For hundrede år siden skulle du have en mekaniker med, når du købte en bil, fordi den var så kompliceret. I dag kan du jo bare gå ud og kigge på dine behov. Skal du bruge en lastbil,

en pick-up, en familiebil, hvor mange sæder skal der være og så videre. Når du på den måde vurderer, hvilken type bil, du vil have, så kigger du jo i virkeligheden på klasser. Og mange af modellerne genbruger endda komponenter. Hvis du køber en Citroën, er der mange komponenter, som du også

kan finde i en Renault, og de er til dels også bygget på samme fabrik. På samme måde, som når du bygger en bil, kan du tage komponenter og stykke dem sammen til den opgave, du skal løse, når du anvender objektorienterede teknologier. Du kan tage et hjul her, et vindue et andet sted fra et stykke

XML-udvikler

En it-uddannelse med eXtra Muligheder

XML er anbefalet standard for lagring af offentlige data, anvendes i mange private og offentlige virksomheder.

Uddannelsen som XML-udvikler sigter mod arbejdsområder som fx webmaster, organisering og udveksling af data, databasedesign, systemplanlægning, konsulent, softwareudvikling m.m. For at deltage skal du være ledig med ret til aktivering. Uddannelsesperiode: 31. marts 2003 - 13. februar 2004. Uddannelsen indeholder undervisning, projektopgaver, casearbejde samt 12 ugers virksomhedspraktik. Målet er fast beskæftigelse på it-området.

INFORMATIONSMØDE: mandag 24. februar kl. 14.00 og onsdag 19. marts kl. 14.00. Tilmelding til mødet på telefon eller e-mail.

Århus Købmandsskole, Kursusafdelingen
Hans Broges Gade 2, 8000 Århus C
Tlf. 8936 3000
Internet: www.aabc.dk E-mail: kursus@aabc.dk

Århus Købmandsskole

det hele sammen. Og det virker, og det er i høj grad netop den tankegang, som de objektorienterede programmeringssprog understøtter, forklarer Eric Jul.

Mange programmører sværger til maskinnære sprog eller direkte assembler, når de skal udvikle programmer, der skal fungere i små enheder med begrænsede ressourcer – hvad enten det er små processorer eller små hukommelsesenheder eller begge dele. Men det er gammel overtro, siger fagmanden.

Legoklodsidéen er det centrale

– Til de små enheder er objektorienteret programmering perfekt. Det kan godt være, at der er flere linier kode, men jeg vil godt stille spørgsmålstegn ved, om det fylder mere, når det er kompileret, vurderer Eric Jul.

Igen og igen, når han fortæller om objektorienteret programmering, dukker Java frem som det salomoniske svar. Java er svaret på de fleste tekniske spørgsmål. Det er det programmeringssprog, der både har en enkel objektorienteret struktur, som er nem at overskue og lære at beherske, og samtidig kan Java-programmer fungere på enhver platform.

– Java kommer til at slå meget mere igennem i apparater, fordi du er uafhængig af operativsystemer, andre programmeringssprog og så videre. Hvis du koder det i Java, kan det umiddelbart overføres til de fleste enheder andre enheder. Java kan køre på alt muligt, bare du har en Java-fortolker, og den er endda nem at lave til nye ting, siger Eric Jul.

I Java kommer den centrale Legoklodsidé i objektorienteret programmering til sin fulde ret. Java er simpelthen objektorienteret programmering, der støtter Plug-and-Play.

– I Java definerer man en brugergrænseflade, og så finder man en klasse, der kan en del af det, man har brug for. Senere kan du bare plote en anden klasse på med mere funktionalitet, hvis du for eksempel får mere ram, forklarer Eric Jul.

Men uden fagfolk går det ikke
Og tankegangen er jo ikke fremmed for de fleste brugere. De kender jo godt til den objektorienterede tankegang fra moderne kontorapplikationer.

– Moderne officeprogrammer er jo til dels objektorienteret teknologi, hvor du klippe-klistrer et element fra et sted, og kobler til det i et andet program,

DRØMMEJOB!

Vi lover dig ikke et job i morgen, men vi lover dig de bedste rammer og muligheder for at få det!

Konsulenter og jobsøgende kandidater er også kunder. Derfor lytter vi til dine behov og forsøger at opfylde dem – og vi lader altid handling følge ord!

Beviset er Ajilon Carepack – et gratis totalservicekoncept for vores konsulenter, som du også kan få glæde af!

Se hvordan på www.ajilon.dk

Ajilon

Ajilon Denmark er formidler af velkvalificerede specialister til konsulentopgaver og faste stillinger indenfor IT, finans- og ingeniørområdet.

forklarer datalogiprofessoren.

Alligevel afviser han, at programmørerne bliver arbejdsløse i fremtiden, fordi brugerne selv kan finde ud af at samle de programkomponenter, de har brug for.

– Der er stadig nødt til at være en fagmand, en programmør, til at programmere. Vi er kun nået til, at det er blevet nemmere at være programmør, forklarer Eric Jul beroligende.

Han peger på, at det er åbent spørgsmål, om menigmand overhovedet kom-

mer til at beherske programmering – selv med fremtidens objektorienterede teknologier.

– Der skal også i fremtiden bruges fagfolk som dataloger og programmører til at overføre programmer til alverdens små enheder. Men i den sammenhæng er det helt, helt klart, at skal jeg anbefale noget som helst, så er det at kaste sig over objektorienteret programmering. For eksempel Java. Det bliver fremtiden, vurderer professor på datalogisk institut i København, Eric Jul. ■

Webmail – TWIG

Da jeg i sin tid skulle lave min Linux box, meldte der sig straks et behov for, at jeg kunne læse min mail via en browser. Efter en del søgen fandt jeg TWIG (The Web Information Gateway), som kan det hele og mere til. Den har alle de funktioner, som man kan få med en MS Exchange server med Outlook installation. Mail, News, Contacts, Schedule, Meetings, ToDo, Notes og Bookmarks.

TWIG er skrevet i PHP og kræver en internetserver, som understøtter PHP, en database og en imap server, hvilket ikke behøver at ligge på samme maskine. TWIG kan i princippet også bruge en Exchange-server med IMAP slået til.

Når man modtager en HTML-mail, viser TWIG teksten med mulighed for at få mailen op i et nyt vindue, hvor den så vises som HTML. TWIG understøtter også flere domæner på samme grundkode, men laver en config-file for hvert domæne og tilføjer ændringer, som er forskellige fra grundkonfigurationen i disse filer. Teamet bag TWIG udvikler og forbedrer løbende. TWIG, opdateres ca. hvert 1/2 år.

Minus: layoutet og at den ikke kan synkronisere med din PDA. Plus: understøtter LDAP, fleksibel med SQL-database og mailservers

Af andre gode webmails kan nævnes Squirrelmail, som ligger på Redhat 8 cd'erne.

Squirrelmail har det lidt svært med HTML-e-mails, men giver til gengæld mulighed for at arkivere i folders. Den har et bedre interface og understøtter themes. Hvis der refereres til et eksternt link, f.eks. et billede, bliver det ikke vist. En stærk fordel ved Squirrelmail er, at det er modulopbygget. TWIG har ikke mulighed for at bruge fetchmail fra andre POP3 konvertere. Eneste ulempe (for nogen) ved Squirrelmail er, at den er framebaseret, men det medfører, at den reloader menuen hvert 5. minut (eller hvad du nu sætter den til), så du altid kan se, hvad der er af ulæste mails.

Minus: Brugen af frames, og at den ikke kan synkronisere med din PDA. Plus: understøttes af LDAP, skal ikke bruge en SQL-database og bruger også imap mailservers.

Links:

En side som sammenligner webmail-produkter: <http://www.cru.fr/http-mail/>
link til TWIG: <http://twig.screwdriver.net/>
link til Squirrelmail: <http://Squirrelmail.org>

Michael Harly

Spam og hvad man kan gøre for at undgå det

Da jeg begyndte at modtage over 50 spam-mails om dagen, fik jeg for meget. Så jeg søgte på internet for at finde ud af, hvad man kunne gøre. Jeg fandt ud af, at man kunne angribe problemet på to måder, enten via mailservoren eller via ens mailkonto. Hvis man har sin egen mailservor, vil jeg forslå, at man gør sådan her.

Spamcop.net tilbyder gratis at lade deres mailservor tjekke afsenderadressen via deres blacklist. Efter at havde ændret min sendmail.cf. og restartet sendmail, modtager jeg ca. 80% mindre spam. Spamcop.net lover op til 90%. Blacklisting af en afsender foregår ved at rapportere add. til spamcop. Så får afsenderen point efter, hvor mange rapporteringer vedkommende har fået inden for en bestemt tid, og når den op på 5, bliver den blacklistet.

Spamcop.net tilbyder også at videresende e-mail til en mailkonto hos dem.

Spamcop.net understøtter følgende mailservore iPlanet Messaging 5.0+ (AKA Netscape Messaging), Sendmail, Qmail, Eudora Internet Mail Server (EIMS) for Macintosh, Other mailservers which don't support DNSBLs og til Microsoft Exchange er der skrevet en plug-in som gør Exchange i stand til at bruge Spamcop's blacklist.

Sådan ser det ud, når en rotte går i fælden i log filen.

```
Jan 26 01:53:05 myserver sendmail[10860]: h0Q0rOS10860:
ruleset=check_relay, arg1=s003.mailogon.com, arg2=66.201.91.4,
relay=s003.mailogon.com [66.201.91.4],reject=553 5.3.0 Spam
blocked see: http://spamcop.net/bl.shtml?66.201.91.4
```

```
Jan 26 01:53:06 myserver sendmail[10860]: NOQUEUE:
s003.mailogon.com
[66.201.91.4] did not issue MAIL/EXPV/VRFY/ETRN during connection
to MTA
```

Fra den 12 jan. til den 10 feb. er der på min server alene registreret 1427 spam mail, som er sorteret fra, og ca. 300 er gået igennem.

Den 17. juni 2002 lancerede Forbrugerombudsmanden en ny hjemmeside <http://www.net-tjek.dk/>, hvor man kan klage over spam.

link: <http://Spamcop.net>

Michael Harly

LOGICON

LOGICON er en IT-uddannelsesvirksomhed, der siden etableringen i 1990 har undervist i software, og siden september 2000 har været medlem af Macromedia Authorized Training Program (MATP). På de autoriserede kurser anvendes naturligvis Macromedias MATP kompendier og CD-ROM med opgaver, som kursisterne efterfølgende kan anvende som opslagsværk.

Igennem det autoriserede undervisningsprogram er du garanteret et relevant indhold i undervisningen, der er defineret af Macromedia. MATP kurserne er hovedelementerne i forberedelsen til testen for at blive:

Certified Macromedia Dreamweaver MX Developer
Certified Macromedia Flash MX Designer
Certified Macromedia Flash MX Developer

macromedia®
2002 AUTHORISED
TRAINING PARTNER

Kursus

Kursus	Dato	Pris
Flash MX Videregående (Design)	28-29 apr	5.400,-
Flash MX Grundlæggende	3-4 apr	4.900,-
Flash MX Videregående (Developer)	5-6 maj	5.400,-
Dreamweaver MX Videregående (applikationer asp.net)	14-15 apr	5.400,-
Fireworks MX Grundlæggende	22-23 maj	5.800,-

Se mere om kurserne, sammenhængen og om Macromedia Certified Professional på: <http://www.logicon.dk/kurserMATP.pdf>

LOGICON A/S - Lyskær 9 - 2730 Herlev - 4466 2525
www.logicon.dk - info@logicon.dk

FLASH DREAMWEAVER FIREWORKS FREEHAND DIRECTOR

Uens behandling af to hotte programsprog

AF TOM ALLAN OLSEN

De fleste, der har beskæftiget sig med moderne programmeringssprog, har på et eller andet tidspunkt stillet sig selv spørgsmålet: Hvad er forskellen på Java og JavaScript? At der *er* en forskel, får man under alle omstændigheder hurtigt en lumsk mistanke om, når man læser disse to hæfter fra IDG. De er skrevet stort set samtidig, men der er en verden til forskel på indholdet af dem.

”Start på JavaScript 1.5” af Jes Nyhus er en grundig og pædagogisk opbygget indføring i tidens nok hotteste Scriptsprog.

Klarhed over forskelle

Nyhus beskriver indledningsvis nogle af de karaktertræk, som kendetegner JavaScript: Sprogets fortolker er indbygget i webbrowseren, det afvikles direkte på computeren, det er uafhængigt af hardwareplatform, og et JavaScript Script indlejres direkte i HTML-koden.

Hermed har vi allerede på de første to sider af JavaScript-hæftet fået klarhed over nogle af de vigtigste forskelle på Java og JavaScript: JavaScript fortolkes på maskinen (til forskel fra Java, som kompileres). JavaScript bruges til at skabe interaktivitet og peppe websider op med; Java er uafhængigt af HTML og kan bruges til at opbygge stand-alone applikationer.

Men der er andre vigtige forskelle på de to programmeringssprog, som ikke nævnes i de to hæfter: JavaScript har kun en begrænset objektorienteret side; Java inkluderer derimod både klasser og nedarvning. Java implementerer til forskel fra JavaScript grafiske primitiver og er i det hele taget et mere maskinnært programmeringssprog.

Disse omstændigheder gør til gengæld Java til et mere kompliceret programmeringssprog end JavaScript, hvad der skinner tydeligt igennem i de to hæfter. Nyhus går forsigtigt frem

i sin beskrivelse af JavaScript, men alligevel er det utroligt, så meget han får med på få sider. Det skyldes blandt andet, at han illustrerer sin gennemgang af JavaScript med en række gode figurer og letforståelige kodeeksempler. Af og til kunne man dog godt ønske sig en lidt grundigere gennemgang af begreber som metoder og hændelser.

Bange for grafiske oversigter?

Men i Bøckers hæfte om Java er det så som så med figurer og oversigter. Det virker som om Bøcker er lidt bange for at bruge grafiske oversigter – hvad der imidlertid er mindst lige så meget brug for som i en begynderlærebog i JavaScript. Bøckers tekstmættede stil gør stoffet mere tungt end nødvendigt.

Skræmmer nybegyndere

Desuden benytter Bøcker en fremgangsmåde, som kan få nybegyndere til at tro, at DOS er det eneste brugbare styresystem ved udviklingen af Java-baseret software. Godt nok gennemgår Bøcker alle de forskellige udgaver af Windows (som skal have forskellige kommandoer i forbindelse med PATH-variablen), men der er stadig tale om komplicerede ændringer i form af lange tekststreng, som sikkert kan skræmme mange nybegyndere væk. I denne sammenhæng (som udgør mere end 10% af hæftets samlede tekstmængde) benytter Bøcker DOS-/Windows-begreber, som ikke defineres. Og som for at underkende grafisk orienterede systemer lader han som om, at Mac/Power-PC slet ikke eksisterer. Platformuafhængigheden er ellers en af finterne ved Java.

Spændende for 30 år siden

Nuvel; Java *er* oplagt et mere objektorienteret og maskinnært programmeringssprog, og man får først det fulde

udbytte af Bøckers Javahæfte, hvis man kender en del til objektbegrebet (helst en hel del). Derfor er det lidt af en tilsnigelse at kalde hæftet en ”Nem og hurtig introduktion til Java”, sådan som forlaget gør på forsiden.

Der er mange kodeeksempler i hæftet; de fleste af dem udgør små opgaver, som ville have været spændende for 30 år siden, men som i dag virker uinteressante, fordi de længe har været lettilgængelige som dele af større programmer eller af selve styresystemet. Selvfølgelig er der tale om små øvelseprogrammer, men de fleste af disse kan udføres langt nemmere i JavaScript. Man får ved læsningen af Bøckers hæfte en fornemmelse af, at Java er et unødvendigt kompliceret programmeringssprog.

Ikke let at formidle Java til nybegyndere

Når man har lært sig den grundlæggende metodik og terminologi, og de sidder fast i rygraden, får piben sikkert en anden lyd. Problemet er bare, at dette er en begynderbog, og det tager adskillige dage at nå så langt, hvis man ikke har en vis programmerings erfaring.

Men om noget viser Bøckers hæfte, at det ikke er let at formidle et sprog som Java for nybegyndere på en letforståelig måde. Til gengæld har Bøcker en del begreber med, som er vigtige, men som er udeladt i Nyhus’ hæfte om JavaScript (for eksempel undtagelser og dokumentation).

Alt i alt to små lærebøger som går til stoffet på hver sin måde, og som supplerer hinanden godt, hvis man er bidd af en gal programmør. ■

Jes Nyhus: Start på JavaScript 1.5. 87 sider. 79 kr. IDG 2003.

Kjeld Bøcker: Start på Java 2. 77 sider. 69 kr. IDG 2002.

Feriedagpenge 2003

Det er tid til at holde sin restferie, og hvis du ikke har optjent feriegodtgørelse til 5 ugers ferie hos en arbejdsgiver i ferieoptjeningsåret 2001, kan det være at du har optjent ret til feriedagpenge hos en a-kasse.

Sådan har du optjent feriedagpenge

Du optjener ret til feriedage med feriedagpenge på grundlag af det, du har fået udbetalt i 2001.

Du optjener feriedagpenge af alle ydelser du har fået fra en a-kasse i optjeningsåret (bortset fra efterløn og befordringsgodtgørelse)

Du optjener også ret til feriedagpenge, hvis du i optjeningsåret har fået

1. Sygedagpenge fra en kommune, hvis du var medlem af en a-kasse da du fik udbetalt syge-/barseldagpenge.
2. Voksenuddannelsesstøtte (VUS)
3. Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU)
4. hvis du har fået dagpenge, mens du søgte arbejde i udlandet (attest E303-ordningen)

Du er velkommen til, at kontakte os, hvis du vil vide, hvordan vi er kommet frem til det antal feriedage, du kan holde med feriedagpenge.

Særlige regler for dimittender

Når du er blevet optaget eller overflyttet til en a-kasse som dimittend, gælder der særlige regler for feriedagpenge. Hvis du var medlem af en a-kasse inden optagelse eller overflytningen som dimittend, mister du de optjente dage med feriedagpenge fra foregående optjeningsår.

Dimittender tildeles feriedage efter følgende regler:

Optagelsestidspunkt	Pågældende ferieår	Følgende ferieår
1. maj – 31. juli	15	15
1. august – 31. december	10	15
1. januar – 30. april	5	15

Er du dimittend skal du efter ferieloven trække evt. optjent ferie med feriegodtgørelse eller løn fra de dage med feriedagpenge, som du har fået tildelt.

Fradraget beregnes på baggrund af dine arbejdstimer i optjeningsåret efter følgende formel:

Dine arbejdstimer x 0,018 = dit fradrag. Tallet afrundes med nærmeste hele tal.

Hvornår kan du holde ferie

Som ledig kan du selv bestemme hvornår. Dog skal ferien holdes mellem den 1. maj 2002 og 30. april 2003.

Du kan få feriedagpenge, hvis a-kassen har modtaget din ansøgning om feriedagpenge senest på feriens første dag.

Hvis du er i arbejde som lønmodtager, skal du holde ferie efter ferielovens regler.

Hvis du er ledig skal du huske at give Arbejdsformidlingen besked om din ferie senest 14 dage før ferien starter!

Hvordan kan du søge om feriedagpenge

Der findes to ansøgningskemaer én for lønmodtagere (AR258) og én for dimittender (AR257).

Du kan få ansøgningen om feriedagpenge i a-kassen, eller hente den på www.adir.dk.

Det er vigtigt, at du udfylder samtlige punkter der er gældende for dig på ansøgningskemaet. Hvis du har

optjent feriegodtgørelse hos en arbejdsgiver i 2001, og allerede har afholdt ferien, skal du huske at oplyse perioderne på ansøgningskemaet. Det er ikke nok, at du oplyser den ferieperiode som du søger feriedagpenge for.

Frist for ansøgning om feriedagpenge for ferieåret 2002/2003

Vi skal have din ansøgning om feriedagpenge senest den 31. maj 2003. Hvis vi ikke har ansøgningen senest den dato, mister du retten til dem.

Hvem skal have din ansøgning om feriedagpenge

Det er din nuværende a-kasse, der skal have din ansøgning om feriedagpenge.

Hvis du har optjent feriedagpenge i en tidligere a-kasse, vil vi bede dem sende oplysningerne til os.

Sammen med ansøgningen skal du blot sende din optjeningsmeddelelse som du har fået fra din tidligere a-kasse i marts/april 2002.

Hvor meget?

Feriedagpengene udbetales med et fast beløb pr. feriedag i 5 dage om ugen. Udgangspunktet for beløbet er typisk den individuelle sats (sin beregnede dagpengesats eller dimittendsats).

Udbetalt af feriedagpenge

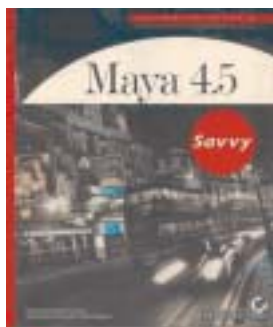
Selv om du har optjent ret til et antal feriedagpenge med feriedagpenge, er det ikke det samme, som at du har ret til at få dem udbetalt.

Du kan kun få udbetalt feriedagpenge, hvis du opfylder alle disse betingelser:

- du enten har ret til eller ville have haft ret til dagpenge, hvis du var ledig på ferietidspunktet
- du holder ferien
- du har optjent ret til feriedagpenge
- du har afholdt den ferie, du har optjent hos en arbejdsgiver
- du er i arbejde som lønmodtager eller er ledig
- du som ledig har givet a-kassen besked om ferie senest på feriens første dag
- du har bopæl i Danmark

Er du i tvivl om din ret til feriedagpenge, er du velkommen til at kontakte a-kassen. ■

BOG-INFO

Maya 4.5 Savvy

Maya is famed for its intuitive interface, and yet this high-end 3D application is so powerful that no one masters it without help. Maya 4.5 Savvy is an update to the successful Mastering Maya 3 and provides precisely the help you need to take your skills to the next level, regardless of your field and how much or little you already know.

Read this book cover to cover or use it as a reference, dipping in wherever you need information on specific modeling, animation, and rendering tools or tasks. Everywhere you turn, you'll find expert advice on the latest Maya features, time-saving shortcuts, and advanced techniques, along with Hands On tutorials that give you the practice you need to achieve results worthy of the real world.

Månedens tilbud

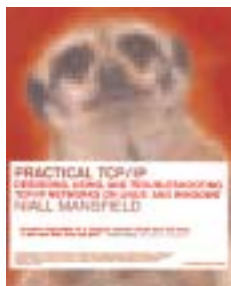
John Kundert-Gibbs

ISBN: 0782141099

Normalpris kr. 600,-

Medlemspris kr. 450,-

Practical TCP/IP

Practical TCP/IP is the only book you need to ensure that your networks work. With this book you learn by doing as well as reading. Split into 4 Parts, this book has a unique modular approach

that facilitates in-depth and easy learning. The detailed appendices make this a desktop book you cannot be without.

Based on years of practical experience this hands-on book explains the principles of networking, and the TCP/IP pro-

ocols in depth. Covering both Linux and Windows, Practical TCP/IP is applicable to just about any network.

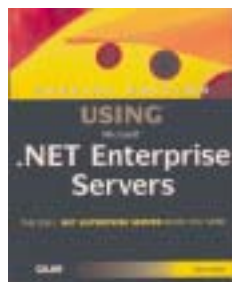
Niall Mansfield

ISBN: 0201750783

Normalpris kr. 610,-

Medlemspris kr. 518,-

Special Edition Using Microsoft .NET Enterprise Servers

Special Edition Using Microsoft .NET Enterprise Servers helps readers understand each of the ten .NET Enterprise Servers from a design and operation standpoint.

This book provides readers with the information necessary to architect a complete solution, using real-world examples to show how each of the different servers fits an organization's needs. The book goes beyond mere planning and architecture, and helps managers and administrators understand the core day-to-day administrative requirements of each server. Essentially, this book is designed to cover the portions of these products that are used every day, effectively making it ten small books in one.

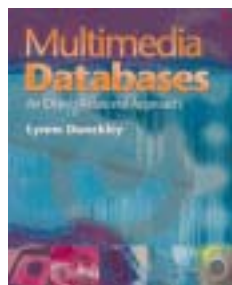
Don Jones

ISBN: 0789728125

Normalpris kr. 530,-

Medlemspris kr. 450,-

Multimedia Databases

Multimedia Databases brings together, for the first time in one book, a fully comprehensive coverage of multimedia databases: SQL, multimedia metadata, image processing,

computer vision, information retrieval, networks, and distributed systems and database management.

It provides a solid understanding of multimedia data and database technology and explains why advances in both have come together to create the field of Multimedia

databases. Anyone working in or studying multimedia databases is facing challenges that arise from integrating knowledge from a number of different fields such as multimedia, networks, communication systems, HCI and sensory systems as well as database concepts. This book provides answers to these challenges and covers all the different components that make up Multimedia databases

Lynne Dunckley

ISBN: 0201788993

Normalpris kr. 580,-

Medlemspris kr. 493,-

Grundbog i Projektledelse

Den mest komplette bog - med et sammenhængende koncept for planlægning, organisering, ledelse og styring og praktiske metoder til både projektledelse og forandringsledelse. Dækker flere typer af projek-

ter. Værktøjer og metoder findes i særskilte metodeblade for hvert kapitel og udgør mere end halvdelen af bogen. Det er bogen til projektledere og chefer.

Hans Mikkelsen

ISBN: 8789477219

Normalpris kr. 435,-

Medlemspris kr. 391,-

FTU BOGHANDEL

Månedens tilbud for
Prosa-medlemmer
- 25% rabat

Maya 4.5 Savvy

Halmstadgade 6, 8200 Århus N

Tlf: 86100338 Fax: 89373555

E-mail: ftu@ats.dk

www.ftu.dk

D. 28. februar 2003 var det 30 år siden, lokalafdelingen PROSA/ØST blev etableret.

I den anledning afholdt PROSA/ØST et lille, men festligt arrangement i PROSAs lokaler i Ahlefeldtsgade 16. En lille trofast skare møde op til receptionen og højtideligholdt den vigtige dag.

Den største lokalafdeling PROSA/ØST er i dag den største lokalafdeling i PROSA med over 4000 medlemmer. PROSA/ØST organiserer

alle de medlemmer af PROSA, der arbejder på mindre og mellemstore private arbejdspladser øst for Storebælt. PROSA/Øst blev dengang i 1973 etableret som en regional opdeling af den daværende afdeling PROSA XTRA. PROSA XTRA var en lokalafdeling for de medlemmer af PROSA, som ikke lod sig organisere i de 10 andre lokalafdelinger PROSA bestod af dengang. Disse lokalafdelinger var dannet ud fra tilknytningen til bestemte arbejdspladser (SAS, Datacentralen eller Danmarks Statistik f.eks.).

På generalforsamlingen valgtes en bestyrelsen på fem, med to suppleanter. De fem var Jan Bauner (kasserer), Kaj Trantel, Lene Sønderkov, Torben Pflug og Ivan Hjorth.

NR. 3 I ÅRGANG MARTS 1973

Forsiden af PROSAbladet prydes af et billede af de 5 valgte.

I dag er det kun Kaj Trantel, der stadig er medlem af PROSA. Han var en af de glade gæster ved jubilæet fredag d. 28. feb. 2003.

Billdetekst „Opremsningen“ af de 5 formænd er i forkert rækkefølge (spejlvendt)

Referat af stiftende generalforsamling i PROSA, ØST

Generalforsamlingen fandt sted i hotel Rossini's selskabslokaler i Valby, København, d. 28/2 73 kl. 19.30 til ca. 24.00.

Udover 10 fremmødte XTRA-medlemmer og interesserede, var der 3 medlemmer af PROSA's hovedbestyrelse tilstede, nemlig formanden, Anker Mørk Thomsen, næstformanden, Ole Kanstrup samt Thomas Frisendal. Endvidere sås Alf Højlund fra Prosa-bladet.

Generalforsamlingen forløb under uformelle forhold og med en særdeles livlig og interessant debat. Jeg skal nedenfor referere forløbet i henhold til den udsendte dagsorden, der var:

1. Valg af dirigent.
2. Valg af referent.
3. Forelæggelse og behandling af vedtægtsforslag.
4. Forelæggelse og behandling af budgetforslag.
5. Kontingentfastsættelse.
6. Valg af bestyrelsen og suppleanter.
7. Valg af revisorer.
8. Valg af delegerede.
9. Eventuelt.

1. Valg af dirigent.
Anker Mørk Thomsen valgtes.
2. Valg af referent.
Thomas Frisendal valgtes.
3. Forelæggelse og behandling af vedtægtsforslag.

Dette punkt var særdeles tidskrævende. Jeg skal her prøve at finde de mest interessante argumenter frem, der knyttede sig til de enkelte

paragraffer ivedtægterne. Vedtægtsforslaget var udarbejdet af en arbejdsgruppe, der var blevet nedsat som resultat af den opløste, ordinære generalforsamling i PROSA, XTRA.

Det fremgik, at gruppen havde undersøgt vedtægterne i andre lokalforeninger, men at deres overordnede målsætning havde været

- at danne en funktionsdygtig lokalforening med stor mulighed for det enkelte medlems indflydelse,
- at pålægge den nye bestyrelse et ansvar for, at PROSA, ØST's fornemste opgave bliver at åbne mulighed for god og frugtbar kommunikation mellem de enkelte arbejdssteder, idet jo ØST's medlemmer er spredt på en lang række mindre, geografisk adskilte arbejdspladser.

Vedtægterne er underlagt landsforeningens vedtægter, men det ligger jo i hele PROSA's natur, at landsforeningen nærmest fungerer som en hovedorganisation, hvor der er rige muligheder for de enkelte lokalforeninger til at boltre sig frit, så længe de ikke foretager sig ting, der er i modstrid med PROSA's vedtægter.

XTRA opløst

PROSA XTRA var blevet opløst på en generalforsamling 3 uger tidligere, og man havde her besluttet at foreslå indkaldelsen af en stiftende generalforsamling for en lokalafdeling som PROSA/ØST. Samtidig opfordrede man edb-folk vest for Storebælt til at danne en tilsvarende lokalafdeling.

I PROSAbladets martsnummer 1973 er der optrykt et længere referat fra den stiftende generalforsamling. Vi bringer her et uddrag:

Moral og forretningsmoral

I dagens samfund er der grupper og ideologier, som ubevidst nedbryder vore moralbegreber. Globaliseringen og de nyeste populære management-teorier er blandt dem. Ledelsen i Enron anså næppe sig selv for skurke. De handlede jo til eget og firmaets bedste. Og så var det jo et andet moralbegreb, der var gældende. De handlede i firmaets tjeneste.

I nutidens populære management-teorier er det også 'in', at 'firmaet' går forud for alt.

Konkurrence er Gud. Indtjening på kort sigt er Alfa og Omega.

Samfundets interesser og den enkeltes udelades bevidst af betragtningerne.

Samfundet kan tage over, når der skal ryddes op efter 'firmaet'. Det kan være forurening og andre fysiske ting, men oftest er det udbrændte psykisk nedbrudte medarbejdere, som efter at have knoklet sig syge, fyres til arbejdsløshed.

Eller de overlades til offentlig forfølgelse igennem ar-

bejdsprøvning, tvungen jobtræning og anden udsigtsløs aktivering.

Samtidig sænkes det enkelte firmas bidrag til den offentlige husholdning, for ellers flyttes arbejdspladserne udenlands. Indien og Kina lokker. En sjælden gang afsløres løggen, og en topchef begår selvmord eller bliver idømt streng straf, så alle kan tage afstand fra sagen. Men resten af samfundet beklager bare, og rumlen fortsætter.

I min verden er løgn og be-

drag = løgn og bedrag. I min verden er penge vigtige, men ikke GUD. I min verden er kristen moral ikke henvist til søndag formiddag imellem 10 og 12. Den gælder helt ind på Chefkontoret, og i den daglige omgang med medmennesker og dyr. Ingen corporate spirit kan ændre det.

Jax

*(Jens Axel Hansen, CSC's
suppleant til HB, red.)*

Demokratiet igen

Niels Frølich beskriver i sidste nummer af PROSAbladet under overskriften "Det private ikke-overenskomstbærende område skal have prioritet", hvilke bagtanker han har haft med sin kritik af demokratiet i PROSA (PROSAbladet nr. 12 2002)

Jeg kan ikke genkende det billede, Niels Frølich tegner af PROSA, som en forening hvor der bruges "for mange kræfter på at kæmpe for overenskomster, som vi ikke kan opnå, og som medlemmerne ikke er interesseret i", og hvor der ikke afsættes forholdsmæssigt flere ressourcer til ØST og VEST end til de overenskomstbærende lokalafdelinger. Niels tegner et billede af PROSA, der er meget langt fra virkeligheden, og det gør han samtidig med en lidt aggressiv undertone, så man får indtryk af, at det er de andre lokalafdelinger, som er de væsentligste modstandere – og ikke de mange arbejdsgivere rundt omkring, som byder medlemmerne nogle uanstændige vilkår.

Som Niels så rigtigt skriver, foreslog jeg på Delegeretforsamling 2002, at der blev afholdt et "brobyggerseminar".

Det gjorde jeg blandt andet, fordi jeg tidligere på ØST's generalforsamling havde mødt den samme aggressive tone. Formålet med seminaret skulle være at nå frem til enighed/fælles forståelse af, hvorfor vi har en fagforening, og hvorfor det netop er PROSA og ikke for at fokusere på interesseforskelle, som Niels ønsker. En meget væsentlig forskel i tilgangsvinkel!

Jeg kunne fortsætte længe med at give Niels svar på tiltale, men jeg synes, at debatten mellem Niels og jeg i PROSAbladet er blevet lang nok. Jeg vil fortsætte den på hjemmesidens debatforum „www.prosa.dk/debat“ og vil opfordre andre til at deltage, både her i bladet og på hjemmesiden. Emnerne er for vigtige til, at vi stopper her.

*Ingrid Nødvig, medlem af
PROSA/ØST*

**PROSAbladet
modtager gerne
indlæg fra læserne,
men forbeholder sig
ret til at forkorte
bidragene.**

**Send dit indlæg til
prosabladet@prosa.dk**

Redaktionen

Linux Forum 2003

I lørdags, den 30 februar 2003, deltog jeg Linux Forum 2003 kun om formiddagen da jeg skulle andet om eftermiddagen.

Min interesse var foredraget om Internet attacks, The glory details. Bill Cheswick, også kaldet Ches, holdt et levende foredrag godt underbygget af slides.

Han gennemgik de sikkerhedsbrister der kunne være og kom med anekdoter om de attacks der havde været p.g.a. de førnævnte brister.

Det er jo altid godt at kunne blive bekræftet i hvad man foretager sig, men at der er så store problemer med „tunnelling“ som der er var nyt for mig. Der er ingen ting der er helligt. Så hvis man har ting andre ikke må se eller høre er der kun den

gamle metode med kurerer tilbage. Det ved Al-Quaida alt om.

Men det var et interessant foredrag, som mange flere kunne have glæde af at have hørt.

Der er desværre kun plads til 500 deltagere på Linux Forum, så for de af jer der blev snydt for en billet. I må være hurtigere til næste år.

Af udstillere var HP og IBM til stede samt Oracle og også vores gamle formand Peter Christensen med sit firma Catpipe Systems.

Detaljer om Udstillere og foredrag kan hentes på www.linuxforum.dk

*Venlig hilsen
Bjørn*

PROSASTUD

It-projektledelse, Rumpirater, virtuelle verdener, poetry-slam, teknologifetischisme, studenterdemokrati og Kaffe!

PROSA/STUD afholder cafémøde og landstræf for interesserede it-studerende lørdag d. 5. april i Studenterhuset i Odense

Og så på en lørdag?

PROSA/STUD vil med årets første store træf for it-studerende bevise, at det kan lade sig gøre at samle de studerende på en lørdag, og samtidig få deltagerne til at sige: "Tak for kaffe" og forhåbentlig: "Gør det én gang til"!

Der er for lidt kontakt mellem de studerende på tværs af studiestederne. Det gør vi noget ved med det her lidt anderledes arrangement. STUD's bestyrelse vil samle de aktive og engagerede i studiemiljøet på landets it-uddannelsessteder for at de kan udveksle erfaringer.

Rumpiraten...

Den første oplægsholder bliver idémand, historiefortæller og provokatør Christian Badse (27 år). Ud over at lyde navnet "Rumpirat" er han community-redaktør på dr.dk/skum. Han har været med som idémand og projektleder på bl.a. guidenet, netstationen.dk, click2help.dk og afmarch.dk samt i flere større rollespilsprojekter. For tiden leder han et større projekt i DR: Skabelsen af en helt ny verden for avatarer og 3D. Projektet er programsat til 1. april. Christian kommer med idéer til og eksempler på, hvordan man udfra en idé kan komme videre og skabe rammerne for interaktion og dialog.

Og Danmarksmesteren...

Danmarksmesteren i Poetry Slam, performancepoeten Frank Langmarck, 26 år, har specialiseret sig i it-sproglige udtryk og spidder it-branchens dobbeltmoral og teknologifetichisme. Han har vundet stort set alt, hvad der kan vindes på Poetry Slam-scenen. Frank har gennemført Multimediadesigneruddannelsen og har derfor et nært forhold til de problemstillinger, der rejses af de studerende ved de kortere videregående it-relaterede uddannelser.

Socialt samvær, netværk og eftermiddagskaffe

Efter oplægsholderne vil PROSA/STUD's bestyrelse fortælle om relevante indsatsområder og lægge op til dialog med studiestedernes repræsentanter og diskutere planer og forventninger.

Arrangementet afholdes **5. april kl. 12.00 – 18.00** i Studenterhuset i Odense.

PROSA/STUD dækker alle omkostninger for transport til udvalgsaktive, ansvarlige for fredagsbaren, studierådsdeltagere, DSR-folk og andre interesserede fra studiestederne – tilmeld jer gerne som en samlet gruppe. Både KVU - og LVU-studerende er velkomne.

Læs mere om arrangementet i PROSIT nr. 2, som udkommer i næste uge eller på www.prosa.dk/stud.

Tilmelding og spørgsmål kan sendes til nbj@prosa.dk

PROSAs jobsøgningskursus

På PROSAs Jobsøgningskursus gennemgås opbygningen af cv med vægt på faglige og personlige kompetencer. Efter undervisernes gennemgang af den teoretiske del, arbejder deltagerne konkret med deres egne cv'er.

Derefter gennemgås opbygningen af ansøgningen, hvordan virksomheder kontaktes, hvordan netværk opbygges, hvilke faldgruber man skal være opmærksom på m.m. Sidst på dagen vil vi koncentrere os om jobsamtalen, hvordan man bedst forbereder sig, samt de test, man eventuelt skal gennemgå.

Hele konceptet tager udgangspunkt i den enkeltes situation, og undervisningen foregår både i plenum samt personligt. Du har mulighed for at arbejde individuelt med dit cv og ansøgning. Der bliver fra undervisernes side lagt op til dialog mellem deltagerne og underviserne, så der deles ud af erfaringer, spørgsmål og oplevelser.

København	17. + 18.	marts
Vejle	24. + 25.	marts

Tilmeld dig på:

<http://www.prosa.dk/dlmittend/kurser/jobsoegningskursus.shtml>

Der er plads til 10 kursusdeltagere. Kurset ledes af to faglige konsulenter.

WWW.PROSA.DK

IT-Sikkerhed

“Tegn og fortæl”-møder om it sikkerhed

PROSAs kursusafdeling og PROSA/Øst arrangerer over de næste adskillige måneder et foredragsforløb om it sikkerhed. Vi forsøger at komme vidt omkring indenfor emnet, og vi har foreløbig planlagt et aftenforedrag hver 14. dag inden sommerferien.

Alle foredragene er **gratis for PROSAs medlemmer**. Og på det første kan også ikke-medlemmer komme gratis med.

I forbindelse med foredragene vil PROSA stå for en lille anretning.

Følgende datoer ligger foreløbig fast:

- 1/4 Grundlæggende krypteringsprincipper
- 15/4 Netværkssikkerhed
- 29/4 VPN (Virtual Private Network)
- 13/5 PKI - digitale signaturer
- 27/5 Trådløst Lan
- 10/6 Website sikkerhed

Alle aftener 17.00 - ca. 20.30
Ahlefeldtsgade 16, 1359 K
Tilmelding er obligatorisk

Instruktør: Peter Anglov

Peter er uddannet civilingeniør og er ansat som it revisor hos Post Danmark A/S, Intern Revision. Peter er ligeledes tilknyttet IT Højskolen som ekstern lektor, hvor han underviser i faget Datasikkerhed.

Peter har de sidste 15 år beskæftiget sig med datakommunikation og it sikkerhed. Peter foretrækker at formidle ved flittig brug af tegninger og grafer, hvorfor vi har valgt at kalde foredragene “Tegn og fortæl”.

Tilmelding og yderligere info på www.prosa.dk/kursus/

Forbundet af it-professionelle

Søger 4 medarbejdere til faglig afdeling.

For at styrke indsatsen på en række områder i PROSAs faglige afdeling, slås følgende 4 stillinger op.

Medarbejder til lokalafdelingsstøtte

Til at støtte lokalafdelingen PROSA/CSC søges en medarbejder, som kan tage initiativer både administrativt og politisk i forhold til de retningslinier, bestyrelsen har udstukket, og som kan give konstruktive tilbagemeldinger til bestyrelsen både i forhold til dennes arbejdsform og beslutninger. Herudover ligger der i stillingen ansvaret for PROSAs generelle pensionsordninger. Der vil forekomme en del aften- og weekendmøder, og stillingen indeholder derfor ingen højeste tjenestetid med en gennemsnitlig arbejdstid på 22½ time om ugen. Stillingen er tidsbegrænset frem til november 2004.

Den rigtige ansøger har

- arbejdet på en it-arbejdsplads under overenskomst
- deltaget i organisations- og bestyrelsesarbejde
- erfaring med personalesager
- kendskab til pensionsområdet

For nærmere information, kontakt organisatorisk næstformand
Niels Bertelsen, 33 36 41 23 (nib@prosa.dk)

Medarbejder til ledighedsområdet og den faglige uddannelse

Til administrativ støtte inden for ledighedsområdet og det faglige uddannelsesområde søges en medarbejder, som kan udarbejde referater fra møderne i de besluttende udvalg, lave notater, analyser og statistikker til brug for udvalgene, og som kan være med til at rådgive og vejlede ledige. Herudover skal vedkommende deltage i møde- og kursustilrettelæggelse og møde- og kursusafvikling i forbindelse med PROSAs kurser for fagligt aktive og generelt kunne udvikle, planlægge og realisere aktiviteter. Vedkommende er også ansvarlig for drift af CV-bank og samarbejde med jobportaler. Der vil forekomme en del aften- og weekendmøder, og stillingen indeholder derfor ingen højeste tjenestetid med en gennemsnitlig arbejdstid på 37 timer om ugen.

Den rigtige ansøger har

- kendskab til it-branchen
- bredt kendskab til PROSAs politik og til ledighedsområdet, arbejdsmarkedet og den tilhørende lovgivning
- kendskab til faglige kurser, særligt PROSAs egne
- gerne kendskab til a-kassesystemet Winnie

For nærmere information, kontakt faglig sekretær
Mads Kellermann, 87 30 14 06 (mke@prosa.dk)

Koordinator/sekretær til PROSA/STUD

Til at støtte lokalafdelingen PROSA/STUD søges en medarbejder, som skal planlægge, indkalde og referere fra bestyrelsesmøder og følge op på budgetter. Den rette person kan deltage aktivt som sparringspartner for medlemmerne af bestyrelsen og skal kunne planlægge og udarbejde materiale til foredrag, workshops og temadage. Vedkommende er ansvarlig for al ekstern information fra PROSA/STUD og fungerer som redaktør af PROSAs fagblad for de it-studerende. Redaktionsarbejdet sker oftest i en temmelig hektisk atmosfære, hvor arbejdet foregår tæt op ad faste deadlines. Jobbet indebærer koordinering med de tilknyttede eksterne ressourcer – dvs. journalister, grafiker og trykkeri. Vedkommende er også webredaktør for de studerendes sektion på www.prosa.dk. Jobbet består i at foretage udvikling og design af denne website ved hjælp værktøjet Dreamweaver. Arbejdet indebærer desuden vedligeholdelse og udbygning af dialogen med de studerendes repræsentanter på uddannelsesinstitutionerne, herunder telefonisk kontakt til vores kontaktpersoner på studiestederne, og udsendelse af nyhedsbreve. Der vil forekomme aften- og weekendmøder med en gennemsnitlig arbejdstid på 24 timer om ugen.

Den rigtige ansøger har

- erfaring med bladproduktion
- erfaring med websites og webdesign
- forståelse for samspil mellem de trykte og elektroniske medier
- forståelse for brugervenlighed og design

For nærmere information, kontakt formand
Peter Ussing, 33 36 47 67 (peu@prosa.dk)

En medarbejder til hvervning

Til at styrke indsatsen rettet mod arbejdspladserne søger vi en medarbejder til et projekt under lokalafdelingen PROSA/ØST og til generel hvervning. Arbejdet består i at assistere projektlederen med arbejdspladshvervning, generel hvervning, deltage i arbejdet omkring udvikling af fremtidens fagforening, udarbejde materiale, arrangere gå-hjem møder og foredrag. Herudover skal vedkommende have kontakt til studiesteder, deltage i udviklingen af nye servicetilbud til medlemmer, udvikle mindre databaser, regneark, præsentationer m.m. (Microsoft Office produkter), instruere og undervise på kurser og deltage i diverse administrativt arbejde. Arbejdets udførelse sker i tæt samarbejde med hverveområdet i PROSA. Arbejdet medfører nogen rejseaktivitet primært i Øst Danmark og aften og weekendmøder, og stillingen indeholder derfor ingen højeste tjenestetid.

Den rigtige ansøger har

- godt kendskab til it-uddannelserne
- ansøgeren skal have kendskab til it-branchen
- god til såvel mundtlig som skriftlig fremstilling
- kan arbejde såvel selvstændigt som i projektform
- kendskab til webdesign
- gerne erfaring som underviser og instruktør
- kørekort

For nærmere information, kontakt projektleder

Henrik Kroos, 33 36 41 25 (hek@prosa.dk)

Generelt for alle stillingerne gælder, at den rigtige ansøger har

- uddannelse eller erfaring indenfor it-området
- er analytisk, systematisk, handlingsorienteret og service-minded
- er engageret, kreativ, udadvendt og har lyst til at arbejde med mange forskellige opgaver
- kan bevare roen og overblikket i et til tider travlt miljø
- kan begå sig i feltet mellem en organisations politikere og embedsmænd.
- kendskab til PROSAs politikker, principper og organisation
- gerne har gennemført PROSA TR kurser
- har erfaring med fagligt arbejde
- har et afklaret forhold til fagbevægelsen

Løn efter aftale og i henhold til gældende overenskomst.

Stillingerne er opslået både internt blandt medarbejderne i PROSA og eksternt blandt medlemmerne.

Ansøgning sendes til prosek@prosa.dk, mærket hhv. "lokalafdelingsstøtte", "ledighed", "PROSA/STUD", "hvervning", senest d. fredag d. 28. marts 2003, kl. 12.00.

PROSA har over 14.000 professionelle it-folk og studerende som medlemmer. Vi har egen a-kasse og kontorer i København, Århus, Odense og Aalborg.

IT-faglig kompetenceudvikling

Giv dig tid til et kompetenceeftersyn. Er din IT-faglige kompetence og dit uddannelsesniveau tilstrækkeligt? Og hvad er tilstrækkeligt?

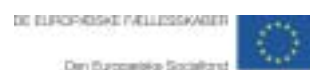
Med den fart der er på i dagens IT-branchen - hele tiden nye produkter, nye værktøjer, nye metoder - er det til syvende og sidst markedets behov, der bestemmer, hvad der er *tilstrækkeligt* og tidssvarende.

Prosas medlemmer har direkte adgang fra www.prosa.dk. Læs teksten og følg vejledningen fra IT-kompetence på forsiden og udfyld skemaet, som så sendes til IITK.

Vi tager udgangspunkt i dine oplysninger og du modtager efterfølgende et forslag til en kompetenceudviklingsplan.

Det er muligt at kontakte os direkte på 33 17 92 10 for nærmere aftale mellem 10 og 15.

IITK - et stærkt værktøj for alle i IT-branchen.

Kurser og foredrag i PROSA

Kære medlemmer

I denne måneds kursuskalender kan vi introducere et længere foredragsforløb om it-sikkerhed. Foreløbig er 10 aftener i København afsat, men der vil komme mange flere. Læg mærke til prisen – det er helt gratis for PROSA medlemmer. Og på det første foredrag kan du sågar tage kollegerne gratis med. Vi har også, efter længere tids tørke, to kurser i Aalborg – Databasesdesign og SQL. Nedenfor et lille udvalg af beskrivelserne, og husk at se på vores hjemmeside - der kommer hele tiden nye kurser og foredrag til.

XML, XML Schemas, XSLT og Webservices

XML forløbet er i fuld gang, men du kan stadig nå at tilmelde dig nogle af kurserne.

IT sikkerhed – en foredragsserie

I samarbejde med PROSA/øst arrangerer vi en længere serie af foredrag under fælles overskriften „it-sikkerhed“. Alle foredragene er gratis for medlemmer, og foreløbig ligger følgende fast: Grundlæggende krypteringsprincipper, Netværkssikkerhed, VPN, PKI – digitale signaturer og Website sikkerhed.

PhotoShop Avanceret

At skabe gode billeder og animationer i PhotoShop kræver et godt grafisk øje, men man kan komme langt, hvis du kender værktøjerne til bunds. Vi ser bl.a. på alle filtrerne, på actionscripts, animationer og på almindelig billedmanipulation. I skrivende stund er tidspunktet for dette kursus ikke på plads.

VPN (Virtual Private Network)

Sikker kommunikation mellem fx hjemmearbejdsplads og kontoret står højt på manges ønskeliste. På dette kursus gennemgås de basale principper for virtuelle private netværk, og du vil efter kurset have et godt grundlag for at træffe beslutning om indførelse af VPN i virksomheden.

SQL

Kursets formål er at give deltagerne et godt indblik i SQL (Structured Query Language) – dels gennem en systematisk gennemgang af sprogets syntaks og enkelte elementer konkretiseret gennem sammenhængende eksempler – dels gennem mange praktiske øvelser med interaktivt SQL mod en større MS Access-database i en sammenhængende case, hvor den enkelte kursist får „hands on“. Kan med fordel tages i forlængelse af Databasesdesign-kurset.

Linux Servere

Introduktionskursus til Linux som server, hvor der gives en kort indføring i de mest elementære serverfunktioner under Linux herunder oprettelse af brugere, tildeling af netværksopsætning fra serveren (DHCP), deling af filer (Samba), intranetserver til interne informationer (Apache) samt epostserver (Postfix).

UML Essentials

Unified Modelling Language er en etableret international standard og notation til at specificere, visualisere, konstruere og dokumentere alle elementer i et software system. På kurset, der varer en dag, vil du få en koncentreret gennemgang af UML i et tempofyldt forløb med mange praktiske øvelser. Alle fundamentale elementer og generelle principper i UML gennemgås.

IPv6

På denne workshop gennemgås historien, principperne og teknologien bagved IPv6. På workshoppen vil vi gennemgå protokollerne og se på forskelle og ligheder i forhold til IPv4. Workshop-arbejdsformen betyder, at vi ser på praktiske eksempler, konfigurerer udstyr med IPv6 og prøver det i praksis med de tilgængelige platforme.

Tilmelding, tid, sted, priser, andre kurser og arrangementer og meget mere kan du finde på www.prosa.dk/kursus.

Dato	Form	Emne	Sted
22-23/3	Kursus	Schemas	Århus
25/3	Besøg	SDU i Odense	Odense
29/3	Workshop	IPv6	København
1/4	Foredrag	Grundlæggende kryptering	København
5-6/4	Kursus	XSLT	København
12-13/4	Kursus	Avanceret PhotoShop	København
12-13/4	Kursus	VPN	Århus
15/4	Foredrag	Netværkssikkerhed	København
26-27/4	Kursus	XSLT	Århus
26/4	Kursus	UML Essentials	København
29/4	Foredrag	VPN	København
3/5	Kursus	Databasesdesign	Aalborg
4/5	Kursus	SQL	Aalborg
3-4/5	Kursus	Avanceret PhotoShop	Århus
13/5	Foredrag	PKI – digitale signaturer	København
17-18/5	Kursus	Webservices	København
27/5	Foredrag	Trådløst lan	København
31/5-1/6	Kursus	Webservices	Århus
10/6	Foredrag	Website sikkerhed	København
14-15/6	Kursus	MySQL	Århus

Med forbehold for ændringer i program og indhold

Workshop for forhandlere

Med forhandlerworkshoppen vil vi gerne give PROSAs forhandlere og tillidsrepræsentanter lejlighed til at udvikle deres forhandlingsteknikker. Vægten på kurset ligger på praktiske øvelser og en høj grad af deltagerinddragelse.

En del af kurset vil dreje også om erfaringsudveksling og om de aktuelle forhandlingssituationer, deltagerne står i. Der må derfor påregnes nogen tid til forberedelse inden kurset.

Målgruppe: Øvede forhandlere og tillidsrepræsentanter

**Tid og sted: 27. til 29. marts 2003,
Blommenslyst Kro v/ Odense**

G-4

Formålet med kurset er, at deltagerne kan opdage og håndtere psykiske arbejdsmiljøproblemer på arbejdspladsen og kan arbejde for et sundt psykisk arbejdsmiljø.

Hvilke tegn på dårligt psykisk arbejdsmiljø på arbejdspladsen skal man være opmærksom på, og hvad kan man gøre for at få skabt bedre arbejdsforhold?

Hvordan opdager man, at en kollega er ved at køre ned, og hvordan håndterer man situationen?

Hvad gør man, hvis man selv er ved at få problemer?

De love og regler, der gælder for området, vil blive gennemgået – hvad er henholdsvis tillidsrepræsentanterne og sikkerhedsrepræsentanternes muligheder for at forbedre arbejdsvilkårene?

Som repræsentant for andre skal man håndtere både sine egne arbejdsbelastninger, kollegaernes problemer og det ansvar, der følger med.

Målgruppe

Kurset henvender sig primært til tillids- og sikkerhedsrepræsentanter, men alle med interesse i psykisk arbejdsmiljø kan deltage.

**Tid og sted: 9. - 11. oktober 2003,
Blommenslyst Kro v/ Odense**

PROSAs forretningsfører blev 50

PROSAs forretningsfører John Theil Münster fejrede sin 50 års fødselsdag d. 28. februar med en reception i PROSAs lokaler.

Farvel til Erling

Erling Krohn, som har været ansat som projektleder i PROSA i et år returnerer til sin stilling som projektleder på Rigshospitalet 1. marts. Vi ønsker ham alt godt på Riget.

Ny medarbejder i PROSA

Henrik Kroos er blevet ansat som projektleder.

Henrik Kroos skal arbejde med hvervning indenfor det private område særligt i PROSA/Øst

Ja, det er PROSAs afgangende formand Henrik Kroos, der er blevet ansat som projektleder for PROSA/Øst.

Henrik tiltrådte i stillingen d. 1. marts 2003.

Kære alle

1000 tak for de mange venlige ord og de flotte gaver, som jeg fik i forbindelse med min fratræden som formand.

Det har været tre spændende år for mig. Jeg ønsker alle held og lykke i fremtiden. mvh Henrik Kroos

PROSAs kontor i Århus er flyttet

PROSA i Møllegade, Århus åbnede d. 3. marts. Medarbejderne i Århus melder, at de så småt er ved at være på plads. De glæder sig meget til at afholde deres første kursus i de nye lækre kursuslokaler (skal afholdes d. 8.-9. marts efter redaktionens afslutning, red.). Hvis du fremover skal møde PROSAs medarbejdere i Århus eller skal deltage i kurser, skal du møde op i Møllegade 9-13.

Trivial Pursuit

Hvor mange af jer ville kunne svare på det her spørgsmål fra Trivial Pursuit?

Hvad forkorter programmører, operatører og systemanalytikere deres fagforening til?

PROSA i Odense indbyder til virksomhedsbesøg på

Syddansk Universitet i Odense -Institut for Matematik og Datalogi

Instituttet driver en cluster-løsning, hvor man har sammensat 652 standard-pc'ere til én stor „regnemaskine“.

Denne konfiguration vil vi se live i universitetets kælder og bl.a. høre om problematikken omkring opsætning af et sådan dyr, samt hvad dets regnekraft kan benyttes til.

Den form for computerkapacitet benyttes bl.a. til store og komplicerede beregninger for forskningsverdenen vidt omkring i Danmark (verden).

Der er planer om at netværkstilslutte Odense-løsningen med et tilsvarende cluster-system, som er placeret på DTU med 480 pc'ere, så der kan opnås endnu større regnekraft.

Brian Vinter, som er lektor på Institut og Datalogi, er drivkraften for Odense-løsningen, og han vil denne aften fortælle og svare på spørgsmål omkring emnet.

Program :

Kl. 17:45 : Giver PROSA chili con carne i kantinen på Syddansk Universitet
Kl. 18.30 : Indledes arrangementet på Institut for Matematik og Datalogi
Ca. 21.30 : Afsluttes besøget

Tid : **Tirsdag d. 25. marts**

Sted : Syddansk Universitet Campusvej 55

Pris : Arrangementet, som kun er for PROSAmedlemmer er gratis

Tilmelding: **Senest, mandag d. 24. marts**

e-post: **pio@prosa.dk** - tlf.: 6617 9211 - telefax: 6617 7911

Vigtigt: Husk at meddele PROSA, om du vil have chili con carne med eller først kommer senere

Fremkomst: Med bus/cykel (ovedindgangen)

Med bil (Parkering P1 - Indgang H)

Se kort på <http://www.sdu.dk/Kort/CampusOdense/ParkeringIndgange.html>

Mødested: **Kantine 5**

Se kort på:

<http://www.sdu.dk/Kort/CampusOdense/KontorerService/Kantine04og05.html>

Ny pjece fra A-kassen

Regler om supplerende dagpenge

Hvis du er ledig og har fået arbejde på mindre end fuld tid og ansøger om supplerende dagpenge, skal du altid udfylde en erklæring om arbejdstimer for hver arbejdsgiver, du arbejder for og for hvert arbejdsforhold, du har.

Læs mere om dine rettigheder i pjecen.

Bestil den hos din A-kasse.

Læs IT på universitetsniveau

Kandidat • Master • Diplom • Enkeltfag

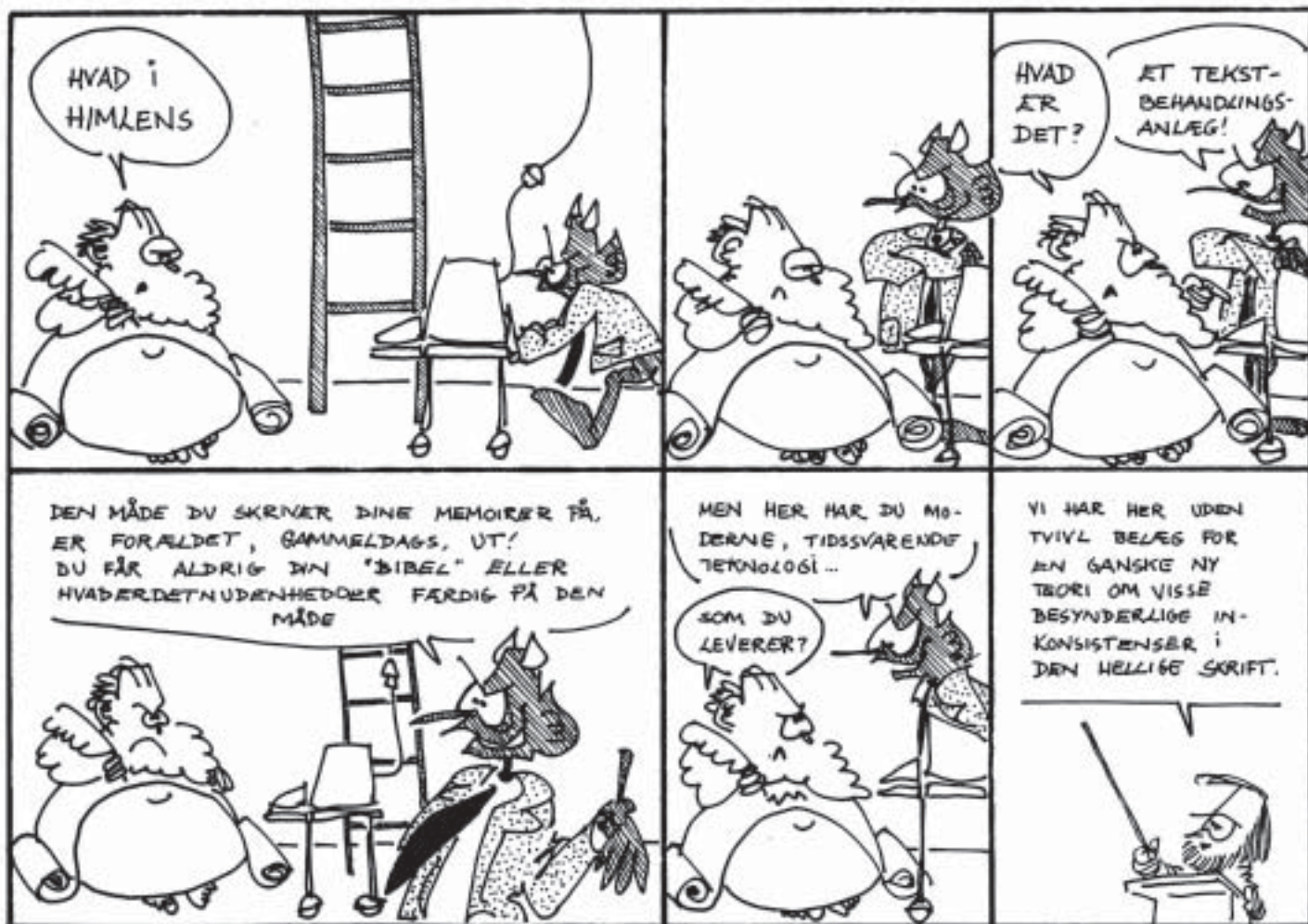
Informationsmøde

Master, diplom og enkeltfag:
8. april kl. 19.00-21.00

Kandidat- og gæstestuderende:
9. april 10.00-12.30 og 13.00-15.30

Se mere på www.it-c.dk

IT-højskolen • Glentevej 67 • 2400 København NV

PROSA

Forbundet af it-professionelle

Hovedkontor, a-kasse, afdelingskontor og lokalkontor

København
Hovedkontor og A-kasse
Ahlefeldtsgade 16,
1359 Kbh. K.
Kontortid: kl. 10 - 15
Tlf.: 33 36 41 41
fax: 33 91 90 44
A-kassen Kbh.: 33 36 41 42
E-mail:
akasse-kbh@prosa.dk
formand@prosa.dk
faglig-kbh@prosa.dk

Århus
Afdelingskontor
Møllegade 9-13,
8000 Århus C.
Kontortid: kl. 10 - 15
Tlf.: 87 30 14 14
fax: 87 30 14 15
A-kassen tlf.: 87 30 14 01
E-mail:
faglig-arh@prosa.dk
akasse-arh@prosa.dk

Odense
Lokalkontor
Tigergården,
indgang C
Nørregade 77²
5000 Odense C
Kontortid: kl. 10 - 15
Tlf.: 66 17 92 11
fax: 66 17 79 11
E-mail:
faglig-ode@prosa.dk

Aalborg
Lokalkontor
Steen Blichersgade 10,
9000 Aalborg
Kontortid: Sidste torsdag
i hver måned kl. 13 - 18
Tlf.: 9816 9130
Fax: 9816 4730

Lokalafdelinger

PROSA/CSC
Sekretær: Peter Gulstad
Retortvej 6-8, 2500 Valby,
Tlf. 36 14 40 00

PROSA/SAS
Formand: Annette Hansen
Engvej 165, 2300 Kbh. S.
Tlf.: 32 32 00 00

PROSA/STAT
Ahlefeldtsgade 16,
1359 Kbh. K.
Tlf.: 33 36 41 21

PROSA/VEST
Mindegade 10,
8000 Århus C.
Tlf.: 87 30 14 05

PROSA/ØST
Ahlefeldtsgade 16,
1359 Kbh. K.
Tlf.: 33 36 41 27

PROSA/STUD
Ahlefeldtsgade 16,
1359 Kbh. K.
Tlf.: 33 36 41 41

Formanden, næstformand og faglige sekretærer

Peter Ussing
Formand
Direkte: 33 36 47 67
Mobil: 28 19 84 97
E-mail: peu@prosa.dk

Steen Andersen
Faglig sekretær
Direkte: 33 36 41 21
Privat: 35 42 69 75
E-mail: san@prosa.dk

Hanne Lykke Jespersen
Faglig sekretær
Direkte: 87 30 14 05
Privat: 86 41 54 94
E-mail: hlj@prosa.dk

Mads Kellermann
Faglig sekretær
Århus: 87 30 14 06
Privat: 86 76 11 60
E-mail: mke@prosa.dk

Niels Bertelsen
Næstformand
Direkte: 33 36 41 23
Privat: 44 95 39 06
E-mail: nib@prosa.dk

Eva Birch Christensen
Faglig sekretær
Direkte: 33 36 41 28
Privat: 33 91 19 47
E-mail: ebc@prosa.dk

Carsten Larsen
Faglig sekretær
Direkte: 33 36 41 98
Privat: 65 91 31 36
E-mail: cla@prosa.dk

Mogens Sørensen
Faglig sekretær
Direkte: 33 36 41 27
Privat: 33 91 46 49
E-mail: mos@prosa.dk

TiVo kender dig

AF KARSTEN BENGTSSON,
SAN FRANCISCO

TiVo kan gennem filtrerings-software komme med forslag til tv-programmer, som maskinen mener, man kan lide. Men ofte tager maskinen fejl og kommer med forslag, som fornærmer dets ejer...

Og det kræver aktivt arbejde med remoten at få TiVo til at ændre opfattelse...

Vi har tidligere beskæftiget os med begrebet "collaborative filtering" på PROSAbladets bagside. Det var i forbindelse med en gruppe studerende fra Berkeley Universitet, som forsøgte at anvende teknologien inden for humor. Ved at lade en gruppe forsøgspersoner "rate" vittigheder, mente de studerende at kunne finde frem til andre vittigheder, som de enkelte forsøgspersoner bestemt også måtte kunne lide.

Også firmaer som Amazon og fremstilleren af den digitale videooptager TiVo anvender ideen om "collaborative filtering". Alle, der har besøgt Amazons Web-side, kender frasen "her er en række bogforlag, som vi tror, at du – Karsten Bengtsson – vil kunne lide". Eller featuren "Folk, der har købt denne bog, har også købtbla-bla-bla."

Alt sammen naturligvis med den skumle hensigt at sælge flere bøger.

TiVo anvender metoden til at foreslå folk film eller tv-programmer, som systemet tror, man vil synes om. Ja, maskinen vil ligefrem automatisk optage programmerne for én.

Udvælgelsen sker på baggrund af de film eller programmer, som ejeren af maskinen har set i ugens løb. En gang om ugen ringer TiVo således til hovedkvarteret i San José, Californien og "indberetter", hvad den pågældende har set.

Ejere af en TiVo kan også vælge en anden metode – nemlig blot at "rate"

en række film eller programmer - uden rent faktisk at have set dem. Denne information indgår så sammen med de sete programmer i den database, hvorfra forslag til nye film og programmer kommer.

Jeg er ikke bøsse

Men på det seneste er opstået problemer med den "digitale butler". Mange finder ham (m/k) både sjofel og direkte uforskammet.

Hermed en række eksempler:

En vis hr. Iwanyk fik langsomt mistanke om, at hans TiVo maskine antog, at han var bøsse, idet den vedblev med at optage en række film med bøsseundertoner. Dette fornærmede hr. Iwanyk, der beskriver sig selv som "udpræget heteroseksuel", så meget, at han begyndte at se en række film med stærkt maskuline temaer.

"Men problemet var, at jeg overkompenserede", udtaler hr. Iwanyk til Washington Post. "TiVo gik nu i den anden grøft og foreslog film med et nazistisk indhold. Nu troede maskinen pludselig ikke længere, at jeg var bøsse, men derimod nazi-tilhænger."

Et andet eksempel: Mike Binder havde sat sin TiVo til at optage en film, han selv havde instrueret, der hed "The Sex Monster". Filmen handlede om en mand, hvis kone springer ud som lesbisk. Nu startede TiVo med at optage film med homoseksuelle temaer. Hr. Binder forsøgte nu at slå kontra ved at optage programmer fra The Playboy Channel og Bikini-konkurrencer – alt sammen i den hensigt at få sin "digitale butler" væk fra den tanke, at han var bøsse.

Men da hr. Binders kone fandt de mange optagelser fra Playboy Channel,

opstod der sure miner i hjemmet. Og forklaringen om at det udelukkende var sket for at kontrastere videomaskinens opfattelse af ham som bøsse, gjorde ikke konen mildere stemt.

Tværtimod.

Jeg er bøsse

En hr. Karlsson gennemgik alle de religiøse programmer, der blev sendt i hans område og gav dem alle tre tommelfingre nedad. Han ønskede med andre ord ikke at se religiøse programmer. TiVo begyndte nu at optage "horror"-film, der alle havde titler à la "Murder on Skeleton Isle" (Mord på Skelet-øen). Karlsson begyndte nu at bestille mad-programmer – for dog at finde noget midt i mellem. Men det hjalp ikke.

En hr. Cohens TiVo optog af uforklarelige grunde en uendelig række programmer på koreansk. Han nedgraderede herefter alle programmer, der blev udsendt på koreansk, men kun for at opleve, at TiVo nu optog alle programmer, der fandtes med kinesisk tale.

Fru Freeman elskede at se rigtig dumme og underlødige film som eksempelvis "American Pie". TiVo svarede igen med at foreslå film beregnet til 12-årige.

Endelig forklarer en vis hr. Leon til Washington Post, at hans TiVo hurtigt fandt ud af, at han var bøsse. Og det var rigtigt nok. Men for at forvirre maskinen begyndte Leon alligevel at bestille en række stærkt konservative talkshows. Det narrede imidlertid ikke TiVo, som blev ved med at optage bøsse-film.

"Det var som budskabet fra maskinen lød: "Du er helt bestemt bøsse – og så ser du for meget tv....." ■